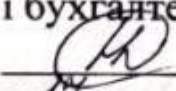

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів і бухгалтерського обліку

«Допущена до захисту»
В.о. завідувача кафедри фінансів
і бухгалтерського обліку
 Наталія ДАНІК
«17» 06 2026 р.

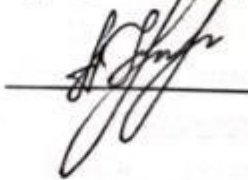
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: **Цифровізація фінансових технологій у банківському секторі**
України

Виконав студент 4441 групи
 Гнатюк Р. С.

Керівник роботи
професорка, д.е.н.

 Кравченко А.С.

Миколаїв - 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів і бухгалтерського обліку

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми
доцентка, к.е.н.

Інна РУДЬ

(підпис)

«14» лютого 2026 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Студенту Гнатюку Роману Сергійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Цифровізація фінансових технологій у банківському секторі України»

Керівник роботи професорка, докторка економічних наук Кравченко А.С.

Затверджені наказом ректора № 268-уч від «30» березня 2026 р.

2. Термін подачі роботи 03.06.2026 р.

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативно-правові акти України у сфері страхування; наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених; статистичні та аналітичні матеріали страхового ринку України; фінансова звітність та офіційні дані Universal Bank; матеріали Національного банку України; інформаційні ресурси мережі Інтернет; результати власних розрахунків автора

4. Перелік питань, що належать до розробки (найменування розділів): дослідити теоретико-методичні засади цифровізації фінансових технологій у банківському секторі; проаналізувати сучасний стан та особливості розвитку цифрових фінансових технологій в Україні; оцінити рівень впровадження цифрових інновацій у діяльність банківських установ; визначити основні проблеми та виклики цифрової трансформації банківського сектору; дослідити перспективи розвитку фінансових технологій та обґрунтувати напрями удосконалення цифровізації фінансових технологій у банківському секторі України.

5. Перелік презентаційних матеріалів: мета та завдання дослідження; теоретико-методичні засади цифровізації фінансових технологій банківському секторі; сутність, особливості та основні напрями розвитку фінансових технологій; аналіз сучасного стану та особливостей розвитку цифрових фінансових технологій в Україні; оцінка рівня впровадження цифрових інновацій у діяльність банківських установ; проблеми та виклики цифрової трансформації банківського сектору; перспективи розвитку фінансових технологій; напрями удосконалення цифровізації фінансових технологій у банківському секторі України; висновки та рекомендації результатами дослідження.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання: 12 лютого 2026 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Номер	Назва етапів роботи	Терміни виконання етапів роботи	При
1	Визначення керівника роботи та узгодження теми	05.02.-20.02.26	Вик
2	Складання змісту та узгодження з керівником	12.02.-20.02.26	Вик
3	Вивчення літературних джерел	12.02.-20.02.26	Вик
4	Збір та систематизація інформації за темою роботи	23.02.-09.03.26	Вик
5	Розробка теоретичного розділу	09.03.-27.03.26	Вик
6	Розробка аналітичного розділу	30.03.-01.05.26	Вик
7	Розробка проектного розділу	04.05.-22.05.26	Вик
8	Розробка вступу, висновків, списку джерел	25.05.-29.05.26	Вик
9	Розробка презентації та доповіді	01.06.-05.06.26	Вик

Студент

Гнатюк Р. С.

Керівник роботи

Кравченко А.С.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню теоретичних, методичних і практичних аспектів цифровізації фінансових технологій та оцінці їх використання у банківському секторі України. У роботі розкрито економічну сутність фінансових технологій, досліджено передумови та особливості розвитку цифровізації фінансової сфери, проаналізовано нормативно-правове забезпечення функціонування цифрових фінансових технологій. У процесі дослідження проведено аналіз сучасного стану ринку цифровізації фінансових технологій України, визначено основні тенденції розвитку фінтех-ринку та охарактеризовано ключові напрями використання цифрових інструментів у діяльності банківських установ.

Практична частина роботи включає оцінку ефективності використання цифрових фінансових технологій на прикладі діяльності Universal Bank та проєкту monobank. Проведено аналіз динаміки активів, кредитної діяльності та фінансових показників банку до і після впровадження цифрової моделі необанкінгу. Встановлено позитивний вплив цифрової трансформації на фінансові результати діяльності банку. У роботі визначено основні проблеми та виклики розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України, серед яких виділено кіберризики, недостатність фінансування, законодавчі обмеження та технологічні ризики.

Ключові слова: цифровізація, фінансові технології, фінтех, банківський сектор, цифровий банкінг, необанкінг, штучний інтелект, Open Banking, Big Data, кібербезпека, фінансові інновації.

ABSTRACT

The qualification thesis is devoted to the study of theoretical, methodological, and practical aspects of financial technology digitalization and the assessment of their application in the banking sector of Ukraine. The paper reveals the economic essence of financial technologies, examines the prerequisites and peculiarities of digital transformation in the financial sphere, and analyzes the regulatory framework for the functioning of digital financial technologies. The research includes an analysis of the current state of the financial technology market in Ukraine, identifies the main trends in fintech development, and characterizes key directions of digital tools implementation in banking institutions.

The practical part of the thesis includes an assessment of the effectiveness of digital financial technologies based on the activities of Universal Bank and the monobank project. An analysis of the dynamics of assets, lending activities, and financial indicators before and after the implementation of the digital neobanking model was conducted. The positive impact of digital transformation on the bank's financial performance was identified. The study also identifies the main problems and challenges of financial technology development in the Ukrainian banking sector, including cybersecurity risks, insufficient funding, regulatory constraints, and technological risks.

Keywords: digitalization, financial technologies, fintech, banking sector, digital banking, neobanking, artificial intelligence, Open Banking, Big Data, cybersecurity, financial innovations.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ	8
1.1. Економічна сутність цифровізації та особливості її розвитку у сфері фінансових технологій	8
1.2. Значення цифрових фінансових технологій для трансформації банківського сектору України	12
1.3. Нормативно-правові засади розвитку цифрової економіки та фінансових технологій в Україні	16
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ	24
2.1. Аналіз тенденцій розвитку ринку цифрових фінансових технологій в Україні	24
2.2. Оцінка використання цифрових інструментів у діяльності банків України	28
2.3. Аналіз впливу впровадження проєкту monobank на фінансові показники Universal Bank	35
Висновки до розділу 2	41
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ	44
3.1. Проблеми та виклики розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України	44
3.2. Напрями вдосконалення цифровізації фінансових технологій та перспективи розвитку банківських інновацій	50
Висновки до розділу 3	55
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ	67

ВСТУП

В умовах стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій цифровізація стала одним із ключових факторів трансформації економічних процесів, змінюючи підходи до організації бізнесу, державного управління та фінансової діяльності. Особливо помітними ці зміни є у банківському секторі, де впровадження цифрових технологій сприяє модернізації фінансових послуг, підвищенню ефективності банківських операцій, розширенню можливостей дистанційного обслуговування клієнтів та формуванню нових моделей взаємодії між фінансовими установами і споживачами.

Сучасний розвиток фінансових технологій (FinTech) характеризується активним використанням цифрових інструментів, серед яких мобільний банкінг, електронні платіжні системи, технології штучного інтелекту, хмарні сервіси, блокчейн, цифрова ідентифікація клієнтів та інші інноваційні рішення. Цифровізація поступово змінює традиційну модель функціонування банків, створюючи нові умови для конкуренції та розвитку фінансового ринку.

Попри складні соціально-економічні умови, банківський сектор України демонструє активне впровадження цифрових рішень. Значний вплив на розвиток цифрових фінансових технологій здійснюють державні цифрові ініціативи, розвиток електронних сервісів, розширення систем дистанційного банкінгу та поява нових фінансових платформ.

Одним із найбільш успішних прикладів цифрової трансформації банківського сектору України стало впровадження проєкту monobank, який фактично започаткував розвиток необанкінгу в країні та продемонстрував можливість функціонування банківської моделі без традиційної мережі фізичних відділень. Його діяльність сприяла активізації цифрової конкуренції між банківськими установами та змінила підходи до організації фінансового обслуговування клієнтів.

Питання цифровізації фінансових технологій та розвитку цифрової економіки досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні науковці, серед яких:

Майкл Портер, Клаус Шваб, а також українські дослідники цифрової трансформації економіки та фінансового сектору: Бренен С., Кріс Д., Гусєва О. Ю., Легомінова С. В., Туль С.І., Стенко Б.С., Бірюк С.О., Левченко К.М. Водночас динамічний розвиток цифрових технологій, поява нових фінансових інструментів та трансформація банківських моделей потребують подальших досліджень.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних засад, аналіз сучасного стану та визначення перспектив розвитку цифровізації фінансових технологій у банківському секторі України.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання дослідження:

- дослідити економічну сутність поняття цифровізації та визначити її роль у розвитку фінансових технологій; розглянути особливості розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі; дослідити нормативно-правові засади функціонування цифрової економіки в Україні;

- проаналізувати сучасний стан ринку цифрових фінансових технологій України; оцінити використання цифрових інструментів у діяльності банківських установ; здійснити аналіз фінансових показників Universal Bank після впровадження проєкту monobank;

- визначити основні проблеми цифровізації фінансових технологій у банківському секторі України; обґрунтувати напрями вдосконалення цифровізації фінансових технологій та перспективи їх розвитку.

Об'єктом дослідження є процеси цифрової трансформації фінансових технологій у банківському секторі України.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів розвитку цифрових фінансових технологій і механізмів їх використання у діяльності банківських установ.

Під час виконання кваліфікаційної роботи використано такі методи дослідження: методи теоретичного узагальнення та систематизації – для розкриття сутності цифровізації фінансових технологій; методи аналізу та синтезу – для оцінки сучасного стану цифрового розвитку банківського

сектору; статистичний метод – для аналізу показників діяльності банків; графічний метод – для візуалізації результатів дослідження; порівняльний метод – для оцінки тенденцій розвитку цифрових фінансових технологій.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні акти України, статистичні дані, аналітичні матеріали Національного банку України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, офіційні матеріали банківських установ, фінансова звітність Universal Bank, інформаційні ресурси мережі Інтернет.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих підходів та рекомендацій щодо вдосконалення цифровізації фінансових технологій для підвищення ефективності діяльності банківських установ та розвитку сучасних фінансових сервісів.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. У першому розділі досліджено теоретичні засади цифровізації фінансових технологій. У другому проведено аналіз сучасного стану цифровізації та використання цифрових інструментів у банківському секторі України. У третьому розглянуто проблеми, виклики та напрями вдосконалення цифровізації фінансових технологій.

Результати дослідження апробовано на VIII Всеукраїнській науково - практичній конференції «Пріоритети розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції України», (15 квітня 2026 р.) з темою доповіді: «Роль цифровізації фінансових технологій у розвитку банківського сектору України».

Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 69 сторінок, містить 11 таблиць та 15 рисунків. Список використаних джерел налічує 56 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ

1.1. Економічна сутність цифровізації та особливості її розвитку у сфері фінансових технологій

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується активним впровадженням цифрових технологій у всі сфери суспільного життя. Процеси цифрової трансформації суттєво змінюють механізми функціонування економічних систем, створюють нові підходи до організації бізнесу, комунікацій та надання послуг. Особливо відчутними такі зміни стали у фінансовому секторі, який одним із перших почав активно використовувати інноваційні цифрові рішення.

Розвиток цифрового середовища значною мірою обумовлений глобальним поширенням інформаційно-комунікаційних технологій, збільшенням кількості користувачів мережі Інтернет, поширенням мобільних пристроїв та появою нових цифрових платформ. Внаслідок цього змінюється не лише структура економічних процесів, але й поведінка споживачів фінансових послуг. Сучасний клієнт орієнтується на швидкість, мобільність, доступність та персоналізацію сервісів.

Цифровізація охоплює не лише процес технічного переведення інформації в електронну форму, а й передбачає глибоку трансформацію бізнес-процесів, організаційних моделей та механізмів взаємодії між економічними суб'єктами. Вона виступає важливим фактором підвищення конкурентоспроможності, ефективності діяльності та формування інноваційних бізнес-моделей[1].

Сутність цифровізації у сучасній економіці полягає у комплексному використанні інформаційних технологій для створення нових можливостей розвитку, оптимізації діяльності та підвищення якості послуг. Процес цифрової трансформації сприяє модернізації економічних відносин і виступає одним із ключових драйверів розвитку цифрової економіки.

Серед науковців та міжнародних організацій відсутній єдиний підхід до трактування поняття «цифровізація». Це пояснюється багатогранністю самого явища та широкою сферою його застосування.

Таблиця 1.1

Наукові підходи до визначення поняття «цифровізація»

Автор	Трактування
Gartner	Використання цифрових технологій для трансформації бізнес-моделі та створення нових джерел формування вартості
Merriam-Webster	Процес переведення інформації або процесів у цифровий формат
Бренен С., Кріс Д.	Використання цифрових технологій як інструменту трансформації суспільства та комунікацій
Гусєва О.Ю., Легомінова С.В.	Глибоке впровадження цифрових технологій для автоматизації бізнес-процесів
Туль С.І.	Масштабні зміни соціально-економічних відносин під впливом цифрових технологій
OECD	Використання цифрових технологій та даних для створення нових видів діяльності

Джерело: узагальнено автором на основі [1–6]

Аналіз наведених підходів дозволяє дійти висновку, що більшість авторів розглядають цифровізацію не лише як технічний процес, а як інструмент масштабних соціально-економічних змін. Спільною рисою більшості визначень є орієнтація на підвищення ефективності процесів та використання цифрових технологій для створення доданої вартості.

Розвиток цифровізації безпосередньо пов'язаний із формуванням фінансових технологій (FinTech), які сьогодні є одним із найдинамічніших сегментів фінансового ринку[7].

Поняття FinTech поєднує фінансові послуги та цифрові інновації й охоплює широкий спектр технологічних рішень, спрямованих на підвищення ефективності фінансових операцій.

Рисунок 1.1 – Основні підходи до трактування поняття FinTech

Джерело: сформовано автором на основі [8]

Рис. 1.1. Основні підходи до трактування поняття FinTech[8]

Найбільшого розвитку фінансові технології набули після світової фінансової кризи 2008 року. Посилення конкуренції, необхідність скорочення витрат та зростання попиту на дистанційні послуги сприяли появі нових цифрових рішень. Саме в цей період почали активно розвиватися мобільний банкінг, електронні платіжні системи, фінансові маркетплейси, онлайн-кредитування та цифрові банки.

До ключових технологій, які визначають сучасний розвиток фінансового сектору, належать:

- технології штучного інтелекту;
- Blockchain;
- Big Data;
- хмарні технології;

- цифрова ідентифікація;
- відкритий банкінг;
- API-системи;
- автоматизовані системи аналізу ризиків[9].

Використання зазначених технологій сприяє створенню нових моделей надання фінансових послуг, скороченню витрат та підвищенню рівня клієнтоорієнтованості[10].

Таблиця 1.2

Класифікація сучасних фінансових технологій

Категорія	Характеристика
Платіжні технології	мобільні платежі, електронні гаманці, P2P-перекази
Управління фінансами	персональні фінансові сервіси, бюджетування
Insurtech	цифрові страхові сервіси
RegTech	технології автоматизації регуляторних процесів
Crowdfunding	цифрові платформи колективного фінансування
Альтернативне кредитування	P2P-кредитування, цифрові кредити
Бізнес-сервіси	фінансова аналітика, бухгалтерські платформи

Джерело: узагальнено автором на основі [11]

Поступовий розвиток фінансових технологій став основою формування нових інструментів цифрового банкінгу.

Таблиця 1.3

Інноваційні інструменти цифровізації фінансових послуг

Інструмент	Основні особливості
Необанкінг	відсутність фізичних відділень, мобільна взаємодія
Штучний інтелект	автоматизація, персоналізація сервісів
Open Banking	інтеграція даних через API
Фінансові екосистеми	комплекс фінансових і нефінансових сервісів
Криптоактиви	децентралізовані фінансові інструменти

Джерело: сформовано автором на основі [12]

Особливого значення цифровізація набула у банківському секторі. Сучасні банки вже не обмежуються виконанням традиційних функцій фінансового посередництва. Банківські установи активно трансформуються у цифрові платформи, що поєднують фінансові, інформаційні та технологічні сервіси.

Яскравим прикладом такої трансформації в Україні став розвиток необанкінгу та поява проєкту monobank, який змінив підходи до банківського обслуговування, зробивши акцент на мобільності, швидкості та цифровій взаємодії[13].

Таким чином, цифровізація фінансових технологій сьогодні виступає одним із ключових чинників модернізації банківського сектору. Її розвиток сприяє створенню нових моделей функціонування фінансового ринку, підвищенню доступності послуг, скороченню операційних витрат та формуванню нових конкурентних переваг. Подальше поширення цифрових технологій буде визначати перспективи розвитку фінансової системи та напрямки трансформації банківської діяльності.

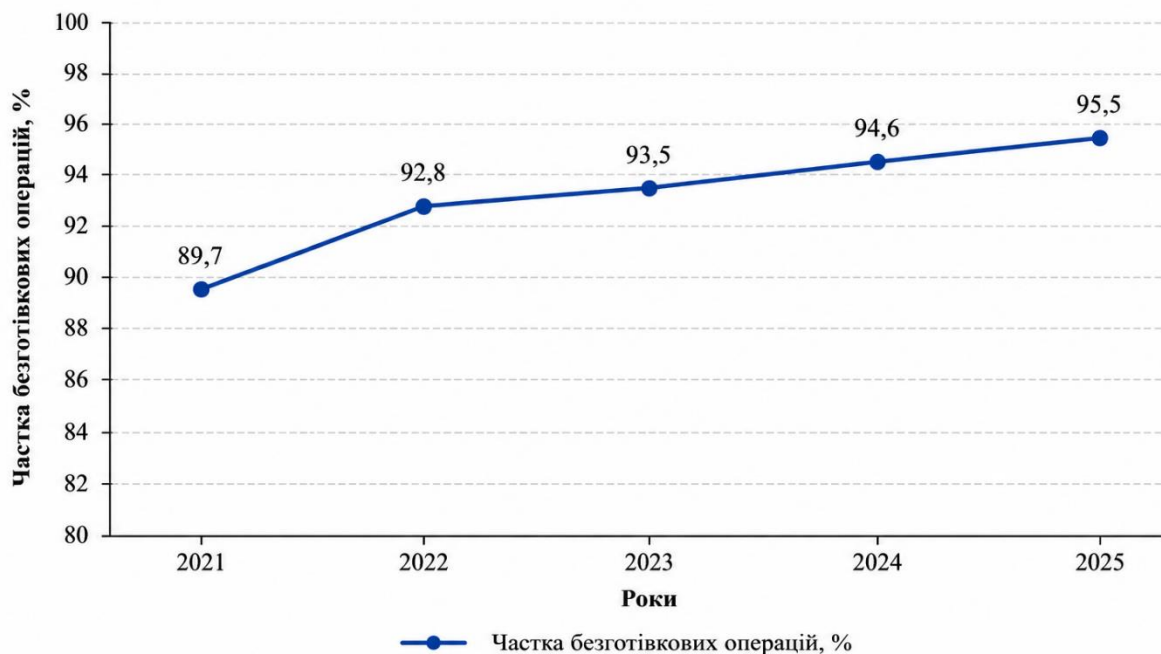
1.2. Значення цифрових фінансових технологій для трансформації банківського сектору України

У сучасних умовах розвитку економіки цифрові фінансові технології стали одним із ключових факторів структурної трансформації банківського сектору. Їх впровадження суттєво змінює механізми надання фінансових послуг, бізнес-моделі банківських установ та принципи взаємодії між фінансовими установами і споживачами. Розвиток цифрового середовища сприяв переходу від традиційної моделі банківського обслуговування до цифрових платформ, орієнтованих на дистанційний формат взаємодії.

Банківська система України в останні роки демонструє активне впровадження цифрових інструментів, що пов'язано не лише з технологічним розвитком, а й зі зміною поведінки клієнтів. Сучасні користувачі фінансових послуг дедалі частіше обирають мобільний банкінг, електронні платежі, дистанційну ідентифікацію, цифрові картки та інші онлайн-сервіси.

Важливим індикатором цифрової трансформації банківського сектору є зростання кількості безготівкових операцій. За даними Національного банку України, у 2025 році частка безготівкових операцій із використанням платіжних карток досягла 95,5% за кількістю та 65,4% за сумою операцій. Загальна кількість безготівкових операцій перевищила 9 млрд операцій, а їх обсяг склав понад 4,68 трлн грн.

Рисунок 1.2 – Динаміка частки безготівкових операцій в Україні у 2021–2025 рр., %

Джерело: сформовано автором на основі даних НБУ [13]

Рис. 1.2. Динаміка частки безготівкових операцій в Україні у 2021–2025 рр., %[14]

Наведені дані свідчать про поступову зміну структури фінансових операцій та активне зростання популярності цифрових сервісів. Це означає,

що традиційне відвідування банківських відділень поступово замінюється використанням мобільних застосунків та онлайн-платформ.

Джерело: сформовано автором на основі [13; 14; 15]

Рис. 1.3. Структура впливу цифрових фінансових технологій на трансформацію банківського сектору України

Однією з ключових тенденцій розвитку банківського сектору України стало поширення необанкінгу. Особливе значення для цифрової трансформації фінансового ринку мало впровадження проєкту monobank, який став першим масштабним прикладом цифрового банкінгу в Україні.

Станом на 2025 рік кількість клієнтів monobank перевищила 10 млн осіб, що свідчить про високий рівень довіри користувачів до цифрових банківських сервісів та підтверджує ефективність нових моделей банківського обслуговування.

Зростання популярності цифрових сервісів сприяло формуванню нових напрямів розвитку банківського сектору.

Основні тенденції цифрової трансформації банківського сектору України

	1. Розвиток мобільного банкінгу Клієнти дедалі частіше використовують мобільні застосунки для управління рахунками, здійснення платежів та отримання банківських послуг.
	2. Поширення необанкінгу Активне зростання цифрових банків без мережі відділень, орієнтованих на дистанційне обслуговування та зручний цифровий досвід клієнтів.
	3. Open Banking Інтеграція банківських сервісів через відкриті API, що сприяє створенню нових продуктів, партнерств та екосистемних рішень.
	4. Дистанційна ідентифікація Використання цифрових технологій для віддаленого підтвердження особи клієнта (BankID, Дія тощо) та спрощення доступу до фінансових послуг.
	5. Штучний інтелект Автоматизація процесів, використання чат-ботів, скоринг, персоналізація пропозицій та управління ризиками на основі алгоритмів ШІ.
	6. Big Data та аналітика даних Аналіз великих масивів даних для прогнозування поведінки клієнтів, виявлення шахрайства, оцінки ризиків та підтримки управлінських рішень.
	7. Хмарні технології Оптимізація IT-інфраструктури банків, зберігання та обробка даних у хмарі, підвищення масштабованості та безперервності сервісів.

Джерело: сформовано автором на основі [13; 14; 15]

Рис. 1.4. Основні тенденції цифрової трансформації банківського сектору України

Окремої уваги заслуговує розвиток платіжної інфраструктури. У 2025 році кількість платіжних терміналів в Україні досягла 558,6 тис. одиниць, при цьому майже 85% терміналів підтримують безконтактну оплату.

Таблиця 1.4

Основні тенденції цифрової трансформації банківського сектору України[16]

Тенденція	Характеристика
Розвиток мобільного банкінгу	перехід клієнтів до використання мобільних застосунків
Поширення необанкінгу	функціонування банків без фізичних відділень
Open Banking	інтеграція банківських сервісів через API
Дистанційна ідентифікація	цифрове підтвердження особи клієнта
Штучний інтелект	автоматизація сервісів та персоналізація послуг
Big Data	аналіз поведінки клієнтів
Хмарні технології	оптимізація зберігання та обробки даних

Джерело: сформовано автором

Зростання цифровізації змінює не лише канали обслуговування, а й бізнес-модель банків. Якщо раніше конкурентною перевагою банків вважалась розгалужена мережа відділень, то сьогодні визначальними факторами стають швидкість цифрового сервісу, персоналізація продуктів та зручність мобільних платформ.

Водночас процес цифрової трансформації супроводжується низкою викликів: кіберризиками, необхідністю захисту персональних даних, значними витратами на IT-інфраструктуру та потребою у вдосконаленні нормативно-правового забезпечення[17].

Отже, цифрові фінансові технології виступають важливим фактором модернізації банківського сектору України. Їх впровадження сприяє розширенню доступності фінансових послуг, підвищенню ефективності діяльності банківських установ та формуванню нових конкурентних переваг. Подальший розвиток цифрових фінансових технологій буде визначати напрями трансформації банківської системи та її інтеграцію у світовий цифровий простір.

1.3. Нормативно-правові засади розвитку цифрової економіки та фінансових технологій в Україні

Розвиток цифрової економіки в сучасних умовах потребує не лише технологічних змін, але й формування ефективного нормативно-правового середовища, здатного забезпечити регулювання цифрових процесів, розвиток інновацій та захист інтересів усіх учасників цифрового простору. Створення відповідної законодавчої бази є необхідною умовою для функціонування цифрових платформ, розвитку фінансових технологій та інтеграції України у міжнародний цифровий простір.

Впровадження цифрових технологій у різні сфери суспільного життя сприяло прискоренню процесів інтеграції України до європейських і світових цифрових систем. При цьому одним із ключових завдань державної політики стало формування сприятливих умов для цифрової трансформації економіки та забезпечення розвитку сучасної цифрової інфраструктури.

Серед стратегічних завдань цифрового розвитку України можна виділити:

- адаптацію економічних механізмів до умов цифрового середовища;
- подолання нормативних та інституційних бар'єрів;
- стимулювання цифрових трансформаційних процесів;
- залучення інвестицій у цифровий сектор;
- розвиток цифрової інфраструктури;
- підвищення рівня цифрової грамотності населення;
- формування попиту на використання цифрових технологій[18].

Особливе значення розвиток інформаційно-комунікаційних технологій набув у контексті створення інформаційного суспільства, основною метою якого є забезпечення відкритого доступу до інформації, формування сучасного інформаційного середовища та сприяння поширенню цифрових сервісів.

Одним із перших нормативних документів, що визначив стратегічні напрями розвитку цифрових процесів в Україні, став Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки». Документ передбачав створення сприятливого економічного середовища для розвитку інформаційного суспільства, розширення доступу до телекомунікаційних ресурсів, формування електронної інфраструктури та розвиток цифрових сервісів[19].

Подальший розвиток цифрового регулювання відбувався через ухвалення нормативних документів, які регулювали окремі напрями цифрової економіки та фінансових технологій.

Таблиця 1.4

Основні нормативно-правові акти розвитку цифрової економіки та
фінансових технологій в Україні

Нормативний документ	Характеристика
Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки»	визначив напрями розвитку інформаційного суспільства
Закон України «Про електронну комерцію»	регламентував здійснення електронних транзакцій та електронних договорів
Постанова КМУ №835 про відкриті дані	встановила вимоги до публікації наборів відкритих даних
Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України	визначила поняття цифровізації та напрями цифрового розвитку
Концепція розвитку цифрових компетентностей	визначила розвиток цифрових навичок населення
Закон України «Про віртуальні активи»	встановив правові засади регулювання криптоактивів
Закон України «Про хмарні послуги»	врегулював питання використання хмарних технологій
Закон України «Про платіжні послуги»	регламентував функціонування платіжного ринку

Джерело: сформовано автором на основі [13–23]

Серед нормативних документів особливе значення має Закон України «Про електронну комерцію», прийнятий у 2015 році. Даний закон визначив організаційні та правові засади здійснення електронних правочинів, регламентував діяльність учасників електронної взаємодії та заклав правову основу розвитку цифрового бізнес-середовища.

Важливим етапом формування цифрової політики стало затвердження Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки. Саме в цьому документі було закріплено офіційне трактування поняття цифровізації як процесу насичення фізичного середовища електронно-цифровими технологіями та створення умов для інтеграції цифрового і реального простору.

Концепція визначила основні принципи цифрового розвитку України:

- забезпечення рівного доступу громадян до цифрових послуг;
- підвищення ефективності економічних процесів;
- розвиток міжнародної співпраці;
- забезпечення інформаційної безпеки;
- стандартизація цифрових процесів;
- розвиток цифрової інфраструктури;
- державна підтримка цифрової трансформації[24].

Джерело: сформовано автором на основі [16]

Рис. 1.5. Основні принципи цифровізації економіки України[25]

Водночас реалізація Концепції продемонструвала певні труднощі у досягненні встановлених цільових показників. Частина міжнародних індексів цифрового розвитку України не досягла запланованого рівня, що свідчить про наявність проблем у реалізації державної політики цифрової трансформації.

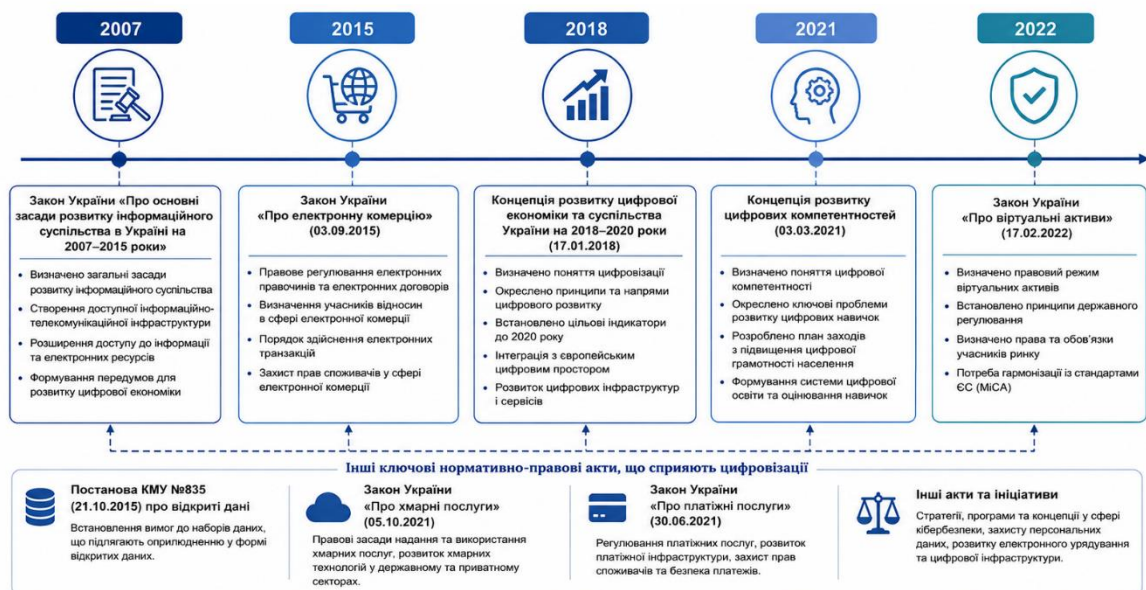
Окрему роль у розвитку цифрового середовища відіграє Концепція розвитку цифрових компетентностей, яка передбачає формування у населення навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток цифрової грамотності.

До ключових проблем розвитку цифрових компетентностей належать:

- недостатній рівень координації державної політики;
- відсутність єдиної системи оцінювання цифрових навичок;
- недостатня інтеграція цифрових компетентностей в освітні програми;
- нерівномірний рівень цифрової підготовки населення;
- обмежені механізми оцінки цифрових здібностей.

Окрему увагу необхідно приділити Закону України «Про віртуальні активи», який визначив правові засади функціонування криптовалютного ринку. Проте процес його повноцінного впровадження триває через необхідність гармонізації українського законодавства із європейськими нормами та регуляторним механізмом MiCA.

Крім того, значний вплив на розвиток цифрових фінансових технологій справили Закон України «Про хмарні послуги» та Закон України «Про платіжні послуги», які створили правові умови для розвитку сучасної платіжної інфраструктури, цифрових сервісів та використання хмарних технологій.

Джерело: сформовано автором на основі [13–23]

Рис. 1.6. Еволюція нормативно-правового забезпечення цифровізації в Україні[26]

Таким чином, нормативно-правова база цифрового розвитку України охоплює широкий спектр законодавчих актів, спрямованих на створення умов для функціонування цифрової економіки та розвитку фінансових технологій. Водночас швидкі зміни у світовому цифровому середовищі, наслідки пандемії та умови воєнного стану зумовлюють необхідність подальшої актуалізації законодавства та його гармонізації із європейськими стандартами.

Висновки до розділу 1

У першому розділі кваліфікаційної роботи було досліджено теоретико-методичні засади цифровізації фінансових технологій та особливості її розвитку у банківському секторі України. Проведений аналіз дозволив визначити економічну сутність цифровізації, встановити її роль у трансформації фінансових послуг та проаналізувати нормативно-правові засади розвитку цифрової економіки в Україні.

У ході дослідження встановлено, що цифровізація є комплексним процесом впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери суспільного та економічного життя, що сприяє трансформації бізнес-моделей, модернізації економічних процесів та формуванню нових підходів до взаємодії між учасниками ринку. На відміну від традиційного технічного розуміння переведення інформації у цифрову форму, сучасна цифровізація передбачає глибокі структурні зміни, орієнтовані на автоматизацію, підвищення ефективності діяльності та створення додаткової цінності.

Проведений аналіз наукових підходів до трактування поняття «цифровізація» показав відсутність єдиного універсального визначення. Водночас більшість науковців та міжнародних організацій розглядають цифровізацію як процес інтеграції цифрових технологій у економічні та соціальні процеси з метою їх оптимізації та розвитку. Встановлено, що

цифровізація є одним із ключових чинників формування сучасної цифрової економіки та підвищення конкурентоспроможності фінансового сектору.

У роботі визначено, що важливою складовою цифрової трансформації фінансового ринку стали фінансові технології (FinTech), які поєднують інноваційні цифрові рішення та фінансові послуги. Встановлено, що розвиток фінансових технологій сприяв появі нових моделей надання фінансових послуг, зокрема мобільного банкінгу, необанкінгу, цифрових платіжних сервісів, відкритого банкінгу, штучного інтелекту, технологій Blockchain, Big Data та хмарних рішень.

Аналіз значення цифрових фінансових технологій для банківського сектору України показав, що впровадження цифрових рішень суттєво змінює механізми функціонування банківських установ. Встановлено, що сучасні банки поступово переходять від традиційної моделі діяльності до цифрових платформ, орієнтованих на дистанційне обслуговування клієнтів, персоналізацію послуг та автоматизацію бізнес-процесів.

Проведене дослідження сучасних тенденцій цифрової трансформації банківського сектору дозволило визначити основні напрями його розвитку: поширення мобільного банкінгу, активний розвиток необанків, використання технологій штучного інтелекту, впровадження систем Open Banking, технологій Big Data та цифрової ідентифікації. Встановлено, що зазначені інструменти сприяють підвищенню доступності фінансових послуг, скороченню операційних витрат та зміцненню конкурентних позицій банків.

Окрему увагу було приділено дослідженню нормативно-правового забезпечення цифровізації в Україні. У результаті аналізу визначено, що законодавче регулювання розвитку цифрової економіки охоплює значну кількість нормативних документів, серед яких Закон України «Про електронну комерцію», Закон України «Про платіжні послуги», Закон України «Про хмарні послуги», Закон України «Про віртуальні активи», а також концептуальні документи цифрового розвитку України.

Разом із цим встановлено, що сучасна нормативно-правова база потребує подальшого вдосконалення та адаптації до сучасних умов розвитку цифрового середовища. Швидкі темпи технологічних змін, процеси європейської інтеграції, наслідки пандемії та воєнного стану формують нові виклики для державної політики у сфері цифровізації.

Таким чином, результати проведеного дослідження дозволяють зробити висновок, що цифровізація фінансових технологій виступає одним із ключових факторів трансформації банківського сектору України, формуючи передумови для розвитку інноваційних фінансових сервісів, підвищення ефективності діяльності банківських установ та інтеграції України у глобальний цифровий простір. Отримані результати створюють теоретичну основу для подальшого аналізу сучасного стану розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України у наступному розділі роботи.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ

2.1. Аналіз тенденцій розвитку ринку цифрових фінансових технологій в Україні

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується активним впровадженням цифрових технологій у всі сфери суспільного життя, що зумовлює трансформацію традиційних підходів до організації фінансових послуг та створює нові можливості для розвитку фінансового сектору. Цифровізація стала одним із ключових чинників економічного зростання, оскільки забезпечує підвищення ефективності бізнес-процесів, розширення доступу до фінансових сервісів та формування нових моделей взаємодії між учасниками ринку. Особливого значення ці процеси набули в умовах швидкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, глобалізації фінансових ринків та зміни поведінки споживачів фінансових послуг.

В останні роки цифрова трансформація фінансової сфери значно прискорилася під впливом низки зовнішніх факторів. Пандемія COVID-19, а згодом і повномасштабна війна в Україні суттєво змінили підходи до використання фінансових сервісів, спричинивши стрімке зростання електронної комерції, безготівкових розрахунків та дистанційного обслуговування клієнтів. За цих умов цифрові технології стали не лише інструментом підвищення ефективності фінансового сектору, але й фактором забезпечення його стійкості та безперервності функціонування[27].

Україна, незважаючи на складні економічні та воєнні умови, демонструє високі темпи розвитку цифрової економіки та фінансових технологій. Значну роль у цьому процесі відіграє активна цифрова політика держави, розвиток

електронних сервісів, популяризація мобільних фінансових застосунків та впровадження інноваційних цифрових рішень. Особливого розвитку набули сервіси електронної ідентифікації, дистанційного банкінгу, мобільних платежів, цифрового документообігу та автоматизованого аналізу даних.

Важливим етапом розвитку фінансових технологій в Україні стало затвердження у липні 2020 року Національним банком України Стратегії розвитку фінтеху до 2025 року. Основною метою цього документа стало формування в Україні повноцінної фінтех-екосистеми, здатної забезпечити створення інноваційних фінансових продуктів та сервісів, підвищення фінансової інклюзії населення та розвиток цифрової економіки. Стратегія передбачала створення умов для розвитку відкритого банкінгу, посилення кібербезпеки, розвитку цифрової інфраструктури та формування сучасного конкурентного фінансового середовища[28].

У межах реалізації Стратегії значна увага приділялася розвитку кешлес-економіки, цифрової грамотності населення, підтримці інноваційних фінансових проєктів та створенню регуляторних механізмів для тестування нових технологічних рішень. Одним із важливих напрямів стала розробка механізмів віддаленої ідентифікації та верифікації клієнтів, впровадження європейських стандартів відкритого банкінгу, розвиток миттєвих платежів та посилення систем захисту фінансових даних[29].

За період реалізації стратегії фінансовий сектор України зазнав суттєвих змін. Значно збільшилася кількість цифрових фінансових сервісів, зріс попит на онлайн-банкінг, мобільні застосунки та електронні платіжні системи. Водночас змінилася структура самого фінтех-ринку. Якщо у попередні роки основна частка компаній концентрувалася у сфері платіжних сервісів та технологічної інфраструктури, то сучасний етап характеризується швидким розвитком штучного інтелекту, технологій аналізу великих даних, кібербезпеки, цифрового кредитування, RegTech та InsurTech-рішень.

Аналіз сучасного стану фінтех-ринку України свідчить про поступову зміну пріоритетів у структурі фінансових технологій. Відбувається перехід від

базових цифрових сервісів до комплексних екосистем, які поєднують платіжні рішення, аналітичні інструменти, автоматизоване управління ризиками, персоналізовані фінансові продукти та технології штучного інтелекту. Це дозволяє говорити про перехід українського ринку фінансових технологій на якісно новий етап розвитку.

Станом на 2025 рік платіжні сервіси продовжують займати провідні позиції серед напрямів діяльності фінтех-компаній України, проте значного розвитку також набули технології штучного інтелекту, кібербезпека, цифрові необанки, технології відкритого банкінгу та автоматизовані системи управління фінансовими процесами. Структуру сучасного фінтех-ринку України за основними сферами діяльності наведено на рисунку 2.1.

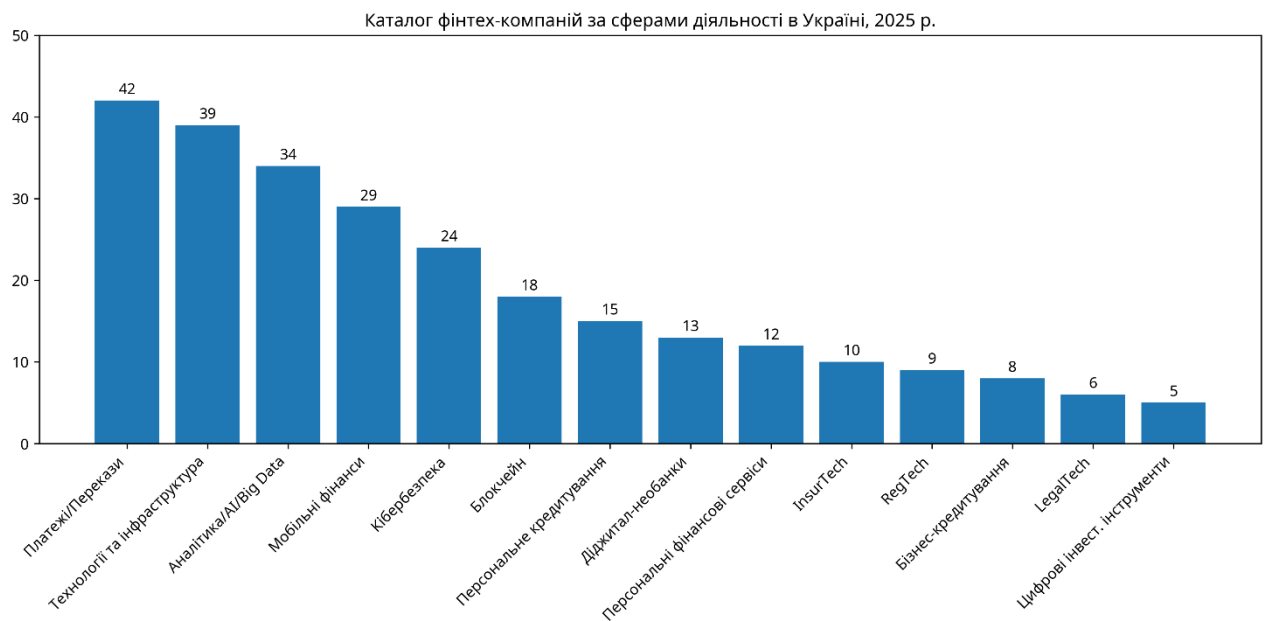

Рис. 2.1. Каталог фінтех-компаній за сферами діяльності в Україні у 2025 р. [30–35]

Станом на 2025 рік ринок фінансових технологій України продовжує демонструвати високу адаптивність навіть в умовах воєнних ризиків та економічної нестабільності. Водночас структура ринку зазнала певих змін порівняно з 2019 роком. Якщо раніше основна концентрація фінтех-компаній спостерігалася у сфері платіжних сервісів та технологічної інфраструктури, то

сучасний етап характеризується активним розвитком цифрової аналітики, штучного інтелекту, кібербезпеки та технологій відкритого банкінгу[36].

Значний поштовх цифровізації надали зміни законодавства, розвиток електронної ідентифікації, сервісів віддаленого банкінгу та поступове впровадження стандартів відкритого банкінгу. Особливої актуальності набули рішення, пов'язані з аналізом великих масивів даних, автоматизацією кредитного скорингу, персоналізацією фінансових послуг та використанням штучного інтелекту для оцінки ризиків.

Одним із ключових трендів став розвиток необанків та мобільних фінансових платформ. В Україні активно поширюються цифрові банківські сервіси, які дозволяють здійснювати практично всі фінансові операції без відвідування фізичних відділень. Такі рішення суттєво змінюють традиційні підходи до банківського обслуговування та стимулюють подальшу цифрову трансформацію фінансового сектору.

Поглиблений моніторинг ринку цифровізації фінансових технологій в Україні здійснювався також у межах досліджень Української асоціації фінтех та інноваційних компаній за підтримки Національного банку України, Міністерства цифрової трансформації України та міжнародних партнерів. Проведені дослідження дозволили оцінити поточний стан фінтех-екосистеми, виявити тенденції розвитку та визначити ключові виклики функціонування цифрового фінансового сектору в сучасних умовах.

Для аналізу використовувалися статистичні дані Національного банку України, Державної служби статистики України, міжнародних організацій та профільних фінансових досліджень. Узагальнення результатів дозволило визначити, що у 2025 році ринок цифрових фінансових технологій продовжує демонструвати позитивну динаміку розвитку навіть в умовах воєнних ризиків та економічної нестабільності[37].

Аналіз структури українського фінтех-ринку свідчить, що технологічна інфраструктура та платіжні сервіси залишаються ключовими напрямками діяльності компаній. Водночас у сучасних умовах спостерігається зростання

популярності цифрової аналітики, рішень на базі штучного інтелекту, кібербезпеки, відкритого банкінгу, InsurTech та RegTech-технологій. Це пояснюється необхідністю автоматизації фінансових процесів, підвищення безпеки транзакцій та персоналізації фінансових послуг[38].

Порівняльний аналіз часток фінтех-компаній за сферами діяльності свідчить про поступову трансформацію структури ринку та зміщення акцентів у бік високотехнологічних рішень (рис. 2.2).

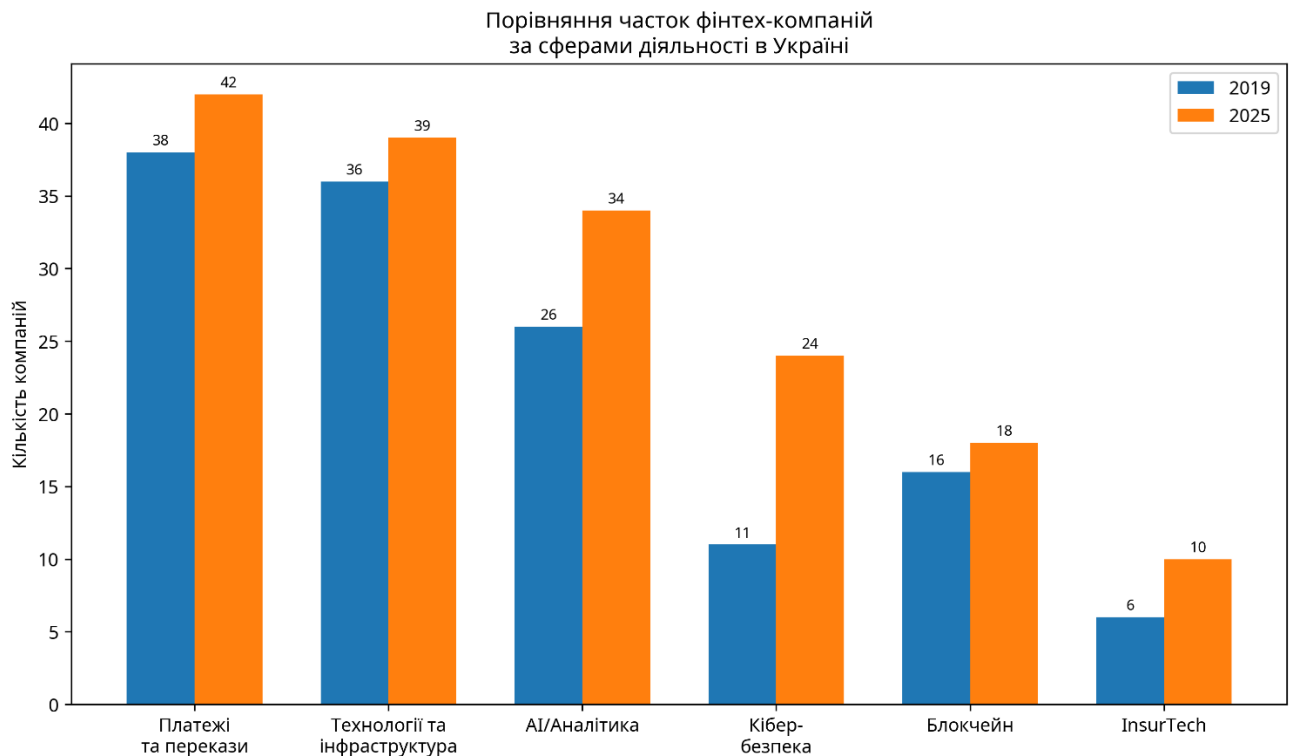

Рис. 2.2. Порівняння часток фінтех-компаній за сферами діяльності в Україні[39]

Як свідчать дані рисунка 2.2, протягом останніх років структура українського ринку фінансових технологій зазнала суттєвих змін. Незмінними лідерами залишаються платіжні сервіси та технологічна інфраструктура, проте значного розвитку набули напрями, пов'язані з використанням штучного інтелекту, аналітики даних та кібербезпеки. Особливо помітним є зростання популярності технологій кіберзахисту, що обумовлено збільшенням кількості цифрових фінансових операцій та необхідністю підвищення рівня безпеки фінансових систем. Також спостерігається поступове зростання ролі

InsurTech-рішень, що свідчить про розширення цифровізації страхового сектору. Це підтверджує тенденцію переходу фінансового ринку від базових цифрових сервісів до більш комплексних високотехнологічних рішень.

У сучасних умовах фінансування українських фінтех-компаній також зазнало певних змін. Основним джерелом фінансування залишаються власні кошти компаній, проте поступово збільшується роль міжнародних партнерств, приватних інвестицій та грантових програм підтримки інноваційних проєктів. Попри складні економічні умови, спостерігається розширення джерел фінансування, включаючи венчурний капітал, акселераційні програми та стратегічне партнерство[40].

Окремої уваги заслуговують зміни у бізнес-моделях фінтех-компаній. Найбільш поширеними залишаються моделі підписки на цифрові сервіси, транзакційні комісії, реалізація програмних продуктів та White Label-рішення. Також суттєво зростає роль платформних моделей та сервісів цифрових екосистем.

Аналіз цільових сегментів ринку свідчить, що фінтех-компанії поступово зміщують фокус діяльності у бік фізичних осіб та малого бізнесу. Це пояснюється активним розвитком мобільного банкінгу, цифрового кредитування, електронної комерції та сервісів дистанційного фінансового обслуговування.

Структуру цільової аудиторії фінтех-компаній наведено на рисунку 2.3.

Щодо географічного розміщення компаній, Київ продовжує залишатися головним центром розвитку фінансових технологій в Україні. Високі показники концентрації фінтех-компаній також характерні для Львова та Дніпра. Водночас внаслідок воєнних дій частина компаній релокувала діяльність до західних регіонів України або відкрила представництва за кордоном[41].

Структура цільової аудиторії фінтех-компаній України

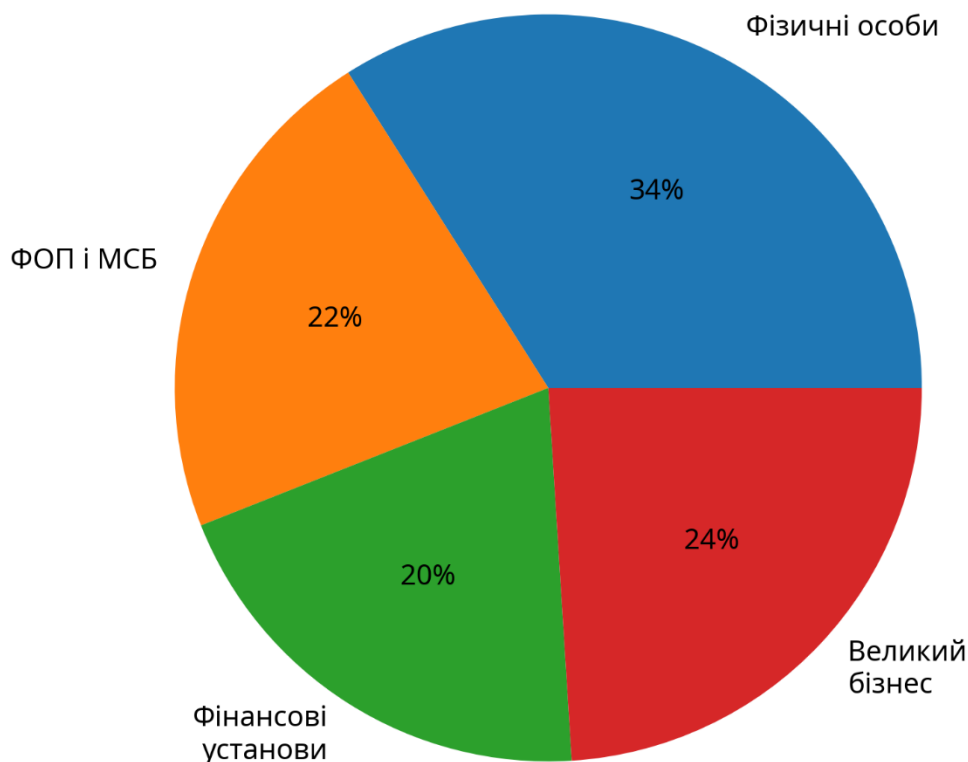

Рис. 2.3. Структура цільової аудиторії фінтех-компаній України[42]

Відповідно до даних рисунка 2.3, найбільшу частку цільової аудиторії фінтех-компаній становлять фізичні особи – 34%. Це пояснюється активним розвитком мобільного банкінгу, цифрових платіжних сервісів, онлайн-кредитування та електронної комерції. Водночас значний сегмент ринку займають компанії, орієнтовані на великий бізнес (24%), що пов'язано з попитом на корпоративні фінансові рішення та автоматизацію фінансових процесів. Частка фінансових установ становить 20%, а представники малого та середнього бізнесу — 22%. Отже, сучасний фінтех-ринок України характеризується диверсифікацією клієнтських сегментів та поступовим розширенням спектра цифрових фінансових послуг.

Географічну структуру розміщення фінтех-компаній наведено на рисунку 2.4.

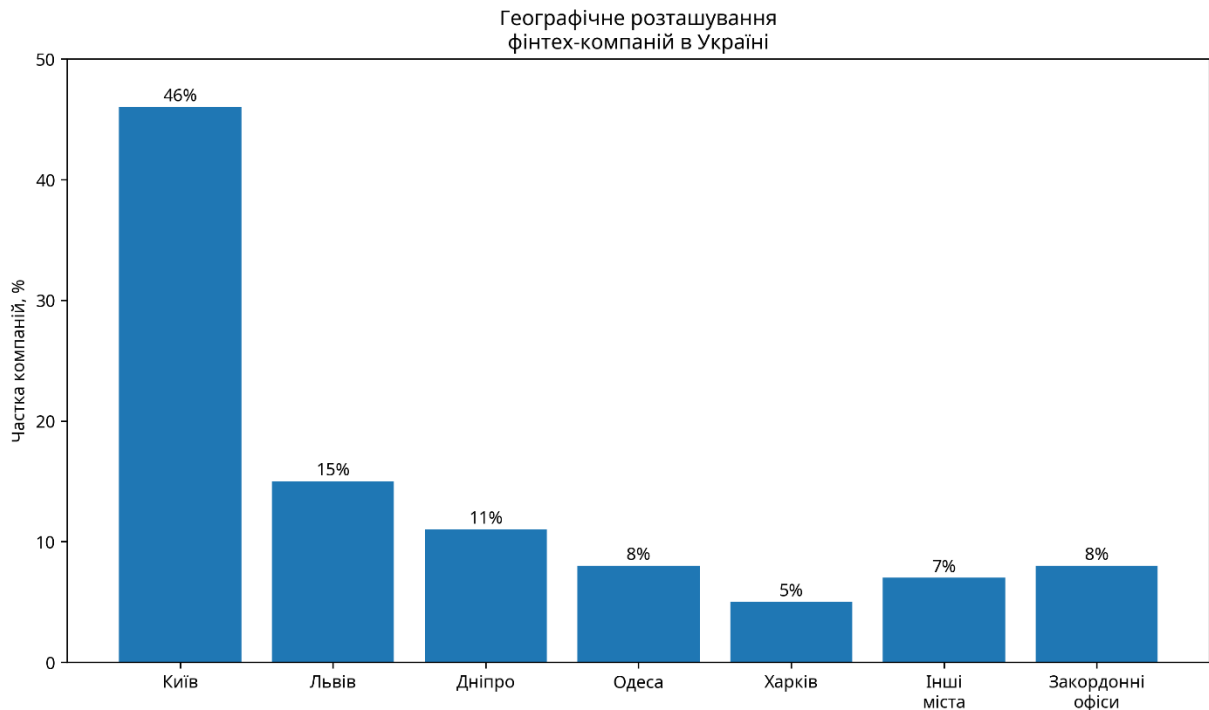

Рис. 2.4. Географічне розташування фінтех-компаній в Україні[43]

Окремою тенденцією розвитку цифровізації фінансових технологій стало активне використання сучасних цифрових рішень. Найбільш поширеними технологіями залишаються API-сервіси, хмарні технології, штучний інтелект, машинне навчання, автоматизовані системи аналізу даних та чат-боти. Їх застосування сприяє оптимізації фінансових процесів, скороченню витрат та покращенню якості обслуговування клієнтів.

Водночас окремі напрями цифрових технологій, зокрема NFT, DeFi та Інтернет речей, залишаються менш поширеними через недостатню адаптацію до поточних бізнес-моделей українського ринку[44].

Серед основних проблем розвитку фінансових технологій в умовах воєнного стану залишаються нестабільність енергетичної інфраструктури, кіберризика, обмеження інвестицій та невизначеність зовнішнього середовища. Проте, незважаючи на зазначені фактори, фінтех-компанії демонструють високу адаптивність і активно впроваджують інноваційні підходи до ведення бізнесу.

Узагальнюючи результати проведеного аналізу, можна зробити висновок, що український ринок цифровізації фінансових технологій продовжує розвиватися, демонструючи поступову трансформацію структури ринку та

активне впровадження інновацій. Найбільш перспективними напрямками розвитку залишаються цифрові платіжні системи, рішення на основі штучного інтелекту, кібербезпека та відкритий банкінг. Незважаючи на складні зовнішні умови, ринок зберігає значний потенціал для подальшого зростання та інтеграції у світову фінансову екосистему.

2.2. Оцінка використання цифрових інструментів у діяльності банків України

У сучасних умовах розвитку цифрової економіки банківський сектор України активно впроваджує фінансові технології з метою підвищення ефективності діяльності, покращення якості обслуговування клієнтів та зміцнення конкурентних позицій на ринку. Цифрова трансформація банківських установ стала необхідною умовою адаптації до нових вимог споживачів фінансових послуг, які дедалі більше орієнтуються на швидкість, доступність та зручність отримання банківських сервісів.

Особливої актуальності використання цифрових інструментів набуло після пандемії COVID-19 та в умовах воєнного стану в Україні, коли дистанційне обслуговування стало не лише конкурентною перевагою, а й важливим елементом забезпечення безперервності функціонування фінансової системи. Це сприяло активізації процесів цифровізації банківського сектору та впровадженню інноваційних технологічних рішень.

Найбільш поширені цифрові інструменти та фінтех-продукти, що використовуються у діяльності банків України, наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Застосування фінтех-продуктів у банківському секторі[45]

Фінтех продукт	Сутність продукту
Мобільний банкінг	Система, яка забезпечує віддалений доступ до банківських продуктів з можливістю здійснювати операції по рахунках через мобільний застосунок.
Інтернет банкінг	Система, яка забезпечує дистанційний доступ до банківських продуктів з можливістю здійснювати операції через платформу.
«Зона 24»	Продукт, завдяки якому клієнти можуть отримати доступ до основних банківських послуг 24/7
POS-термінали та мобільні термінали у торговельних відділеннях	Встановлення POS-терміналів та мобільних терміналів самообслуговування в мережах торгівлі
Віртуальна картка і NFC	Спеціальна банківська платіжна картка з усіма властивостями звичайної пластикової картки, тільки без фізичного пластику, яка використовується для платежів в Інтернеті та регулярних термінальних платежах за технологією безконтактних платежів NFC.
Чат бот	Програма, яка може спілкуватися з клієнтами банку за допомогою текстових повідомлень. Штучний інтелект або програмна логіка часто використовуються для розуміння повідомлень клієнтів і надання відповідей на запитання.
Штучний інтелект	Одна з найбільш перспективних технологій, ШІ-платформи допомагають банкам автоматизувати багато процесів і краще розуміти клієнтів, підвищуючи якість обслуговування й надаючи можливість скорочувати витрати.

Аналіз наведених у таблиці 2.1 фінтех-продуктів свідчить, що сучасні банки поступово переходять від традиційних моделей обслуговування клієнтів до комплексних цифрових екосистем. При цьому цифровізація вже не обмежується лише впровадженням дистанційного банкінгу, а охоплює автоматизацію внутрішніх процесів, розвиток інтелектуальних систем аналізу даних та використання технологій штучного інтелекту.

Одним із найбільш поширених інструментів є мобільний та інтернет-банкінг, які дозволяють клієнтам здійснювати широкий спектр операцій без фізичного відвідування банківських установ. Використання таких сервісів значно скорочує час обслуговування, зменшує операційні витрати банків та сприяє підвищенню рівня клієнтської задоволеності.

Важливу роль також відіграють сучасні технології безконтактних платежів та віртуальні платіжні інструменти. Поширення NFC-технологій, цифрових карток та POS-терміналів створює умови для розвитку безготівкової економіки та стимулює зростання обсягів електронних платежів. У сучасних умовах клієнти все частіше надають перевагу цифровим гаманцям і мобільним платіжним сервісам, що поступово змінює традиційну модель використання банківських продуктів.

Окремим напрямом цифрової трансформації стало впровадження чат-ботів та технологій штучного інтелекту. Використання чат-ботів дозволяє автоматизувати процес комунікації з клієнтами, оперативно надавати інформаційну підтримку та зменшувати навантаження на контакт-центри банків. Водночас технології штучного інтелекту застосовуються для аналізу поведінки клієнтів, прогнозування ризиків, оцінки кредитоспроможності та виявлення шахрайських операцій.

Варто відзначити, що сучасні банки дедалі активніше переходять до концепції цифрової екосистеми, яка передбачає інтеграцію різних фінансових сервісів у межах єдиного цифрового середовища. Такий підхід дозволяє забезпечити персоналізацію банківських продуктів та підвищити ефективність взаємодії з клієнтами.

Таким чином, результати проведеного аналізу свідчать, що цифровізація банківської діяльності в Україні поступово переходить від окремих технологічних рішень до формування комплексних фінансових платформ. Найбільш активно розвиваються дистанційні канали обслуговування, безконтактні технології та рішення на базі штучного інтелекту. Це сприяє підвищенню конкурентоспроможності банків, оптимізації витрат та

забезпеченню стійкого розвитку фінансового сектору в умовах цифрової трансформації економіки.

2.3. Аналіз впливу впровадження проєкту monobank на фінансові показники Universal Bank

Одним із найбільш показових прикладів впровадження цифрових фінансових технологій в Україні є розвиток необанкінгу. Необанки являють собою фінансові установи нового покоління, які функціонують без розгалуженої мережі фізичних відділень та надають послуги переважно через цифрові канали комунікації.

Започаткований у 2017 році monobank став першим успішним прикладом необанку в Україні. Особливістю його діяльності стало використання цифрової бізнес-моделі, що забезпечує повністю дистанційне обслуговування клієнтів через мобільний застосунок.

Створення необанків може здійснюватися двома шляхами: через отримання власної банківської ліцензії або через функціонування на базі діючої банківської установи. Monobank працює на базі ліцензії Universal Bank, що дозволило інтегрувати інноваційні цифрові сервіси у вже сформовану банківську інфраструктуру.

Для оцінки ефективності використання цифрових фінансових технологій доцільно провести аналіз ключових фінансових показників Universal Bank до та після запуску проєкту monobank.

Першочергово проаналізуємо динаміку активів та кредитної діяльності банку.

Таблиця 2.2

Динаміка активів та кредитної діяльності Universal Bank у 2014–2023 pp.

Рік\ Показник	Загальні активи	Кредити та заборгованість клієнтів, млн грн	Кредити юридичним особам, млн грн	Кредити юридичним особам, %	Кредити фізичним особам, млн грн	Кредити фізичним особам, %
2014	6258	4140	2169	52,39	1971	47,61
2015	5802	3752	1431	38,13	2322	61,87
2016	5094	3321	1544	46,48	1777	53,52
2017	7304	3941	1863	47,27	2078	52,73
2018	10476	4977	1164	23,39	3813	76,61
2019	20103	9743	1299	13,33	8444	86,67
2020	36926	16409	2340	14,26	14069	85,74
2021	60207	26064	2338	8,97	23726	91,03
2022	95221	20798	3212	15,44	17586	84,56
2023	127159	31776	3844	12,10	27932	87,90

Аналіз даних таблиці 2.2 свідчить про суттєві зміни у динаміці розвитку Universal Bank упродовж 2014–2023 років, що можуть бути пов'язані з активним впровадженням цифрових фінансових технологій та запуском проєкту monobank. У період 2014–2016 років спостерігалось поступове скорочення обсягу активів банку: з 6258 млн грн у 2014 році до 5094 млн грн у 2016 році, що свідчило про нестабільність фінансового стану установи та складні умови функціонування банківського сектору.

Проте вже після запуску monobank у 2017 році ситуація кардинально змінилася. Загальний обсяг активів Universal Bank почав демонструвати стійку позитивну динаміку. Якщо у 2017 році активи становили 7304 млн грн, то у 2023 році вони досягли 127159 млн грн. Таким чином, за період 2017–2023 років обсяг активів збільшився більш ніж у 17 разів, що свідчить про значне розширення масштабів діяльності банку та зростання його ринкових позицій.

Аналогічні тенденції спостерігаються і щодо кредитної діяльності банку. Загальний обсяг кредитів та заборгованості клієнтів зріс із 3941 млн грн у 2017 році до 31776 млн грн у 2023 році, тобто майже у 8 разів. Водночас у 2022 році спостерігалось тимчасове зниження обсягів кредитування до 20798 млн грн,

що, ймовірно, було пов'язано з негативним впливом початку повномасштабної війни, зростанням ризиків та переглядом кредитної політики банківських установ.

Особливої уваги заслуговують зміни у структурі кредитного портфеля банку. Якщо у 2014 році частка кредитів юридичним особам становила 52,39%, а фізичним особам — 47,61%, то після запуску monobank ситуація поступово змінилася. Уже у 2018 році частка кредитів фізичним особам досягла 76,61%, а у 2021 році — максимального значення 91,03%. У 2023 році цей показник залишався на високому рівні та становив 87,90%.

Натомість частка кредитування юридичних осіб демонструвала тенденцію до скорочення: з 52,39% у 2014 році до 12,10% у 2023 році. Це може свідчити про зміну бізнес-моделі банку та переорієнтацію діяльності на роздрібний сегмент. Зазначені зміни, ймовірно, пов'язані з високою популярністю monobank саме серед фізичних осіб, для яких цифровий формат обслуговування виявився більш зручним та доступним.

Отже, результати аналізу дозволяють зробити висновок, що після впровадження цифрової моделі необанкінгу Universal Bank продемонстрував суттєве покращення основних показників діяльності. Спостерігається не лише збільшення обсягів активів та кредитування, але й зміна структури клієнтського портфеля у бік фізичних осіб, що підтверджує позитивний вплив цифровізації на розвиток банківського сектору. Проведений аналіз показує, що у період до запуску monobank спостерігалася тенденція до скорочення активів банку. Проте після 2017 року ситуація суттєво змінилася — почалося стабільне зростання активів та кредитного портфеля.

Для більш наочного представлення структури кредитування наведемо структуру кредитного портфеля банку.

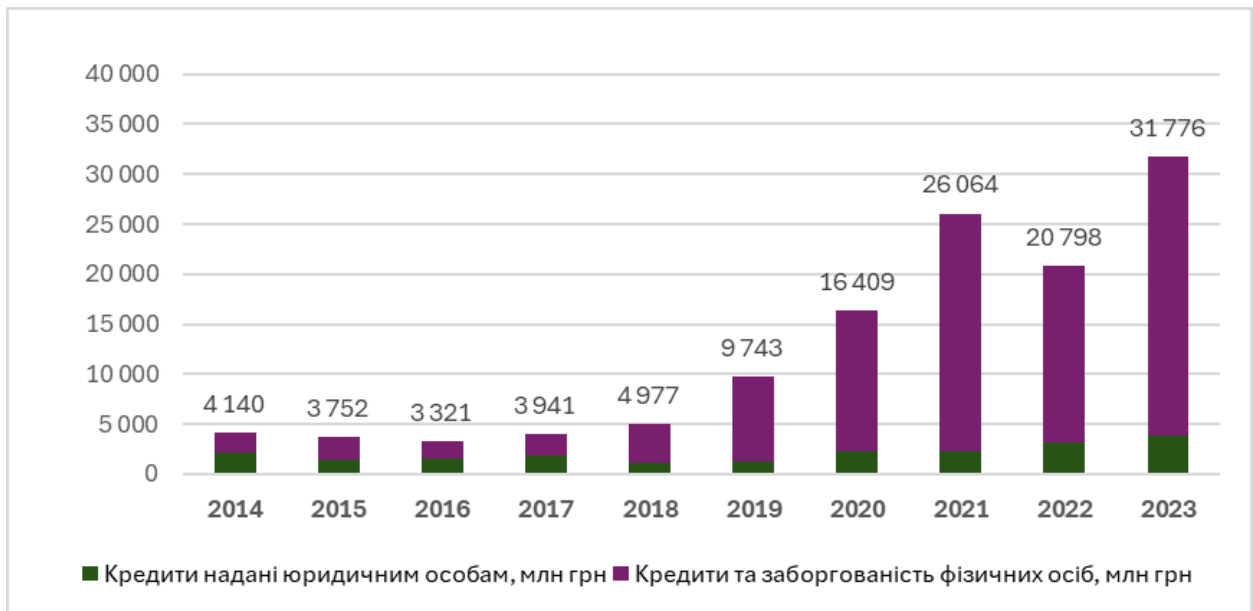

Рис. 2.5. Структура кредитного портфеля Universal Bank у 2014–2025 рр.

Аналіз даних рисунка 2.5 свідчить про суттєві зміни у структурі кредитного портфеля Universal Bank упродовж 2014–2023 років. Насамперед спостерігається стійка тенденція до зростання загального обсягу кредитування після запуску проєкту monobank у 2017 році. Якщо у 2017 році обсяг кредитів та заборгованості клієнтів становив 3941 млн грн, то у 2023 році цей показник досяг 31776 млн грн, що свідчить про збільшення більш ніж у 8 разів.

Особливо помітними є зміни у структурі кредитного портфеля за категоріями клієнтів. Після впровадження цифрової моделі банківського обслуговування значно зросла роль кредитування фізичних осіб. Починаючи з 2018 року спостерігається різке збільшення обсягів кредитів, наданих населенню, що може бути пов'язано зі стрімким зростанням популярності monobank та спрощенням доступу клієнтів до фінансових послуг через цифрові канали[46].

Найбільш активне зростання кредитування спостерігалось у 2019–2021 роках. Так, у 2021 році загальний кредитний портфель банку досяг 26064 млн грн, що майже у 2,7 раза перевищує показник 2019 року. Це може свідчити про активне розширення клієнтської бази та ефективність цифрової бізнес-моделі банку.

У 2022 році відбулося тимчасове скорочення кредитного портфеля до 20798 млн грн, що, ймовірно, пов'язано з початком повномасштабної війни, підвищенням фінансових ризиків та переглядом кредитної політики банківських установ. Однак уже у 2023 році банк продемонстрував відновлення позитивної динаміки, а обсяг кредитів зріс до максимального значення за досліджуваний період.

Таким чином, результати аналізу рисунка підтверджують, що впровадження цифрових технологій та розвиток необанкінгу позитивно вплинули на діяльність Universal Bank. Зростання кредитного портфеля та зміна його структури у бік роздрібного сегмента можуть свідчити про успішну адаптацію банку до сучасних тенденцій цифровізації фінансового сектору та підвищення попиту на цифрові банківські послуги.

Важливими показниками оцінки фінансового стану банку також є показники рентабельності, ліквідності та достатності капіталу.

Таблиця 2.3

Динаміка фінансових показників Universal Bank у 2014–2023 рр.

Рік\Показник	ROA (Рентабельність активів банку), %	ROE (Рентабельність капіталу банку), %	Коефіцієнт адекватності капіталу банку, %	Коефіцієнт ліквідності банку, %	Співвідношення кредитів до депозитів, %
2014	-7,41	-78,77	9,40	9,38	139,25
2015	-33,88	-297,48	11,39	15,44	116,12
2016	1,51	9,87	15,35	14,18	78,45
2017	1,36	10,71	12,71	6,62	76,21
2018	0,85	10,16	8,37	5,85	71,72
2019	2,65	31,30	8,47	5,98	67,95
2020	1,86	25,78	7,20	4,11	59,94
2021	5,45	48,78	11,17	2,71	60,95
2022	3,10	32,07	9,67	5,89	30,00
2023	3,16	34,96	9,03	10,17	33,76
Середній показник ДО впровадження monobank:	-13,26	-122,13	12,05	13,00	111,27
Середній показник ПІСЛЯ впровадження monobank:	2,63	27,68	9,52	5,90	57,22
Середній показник за всі роки:	-2,14	-17,26	10,28	8,03	73,43

Аналіз фінансових показників свідчить, що після запуску monobank відбулося суттєве покращення результатів діяльності Universal Bank. Так,

середній показник ROA змінився з $-13,26\%$ до $2,63\%$, а показник ROE — з $-122,13\%$ до $27,68\%$.

Для візуалізації змін показників рентабельності результати представлено на рисунку 2.6.

Порівняння показників ROA та ROE Universal Bank до та після впровадження monobank

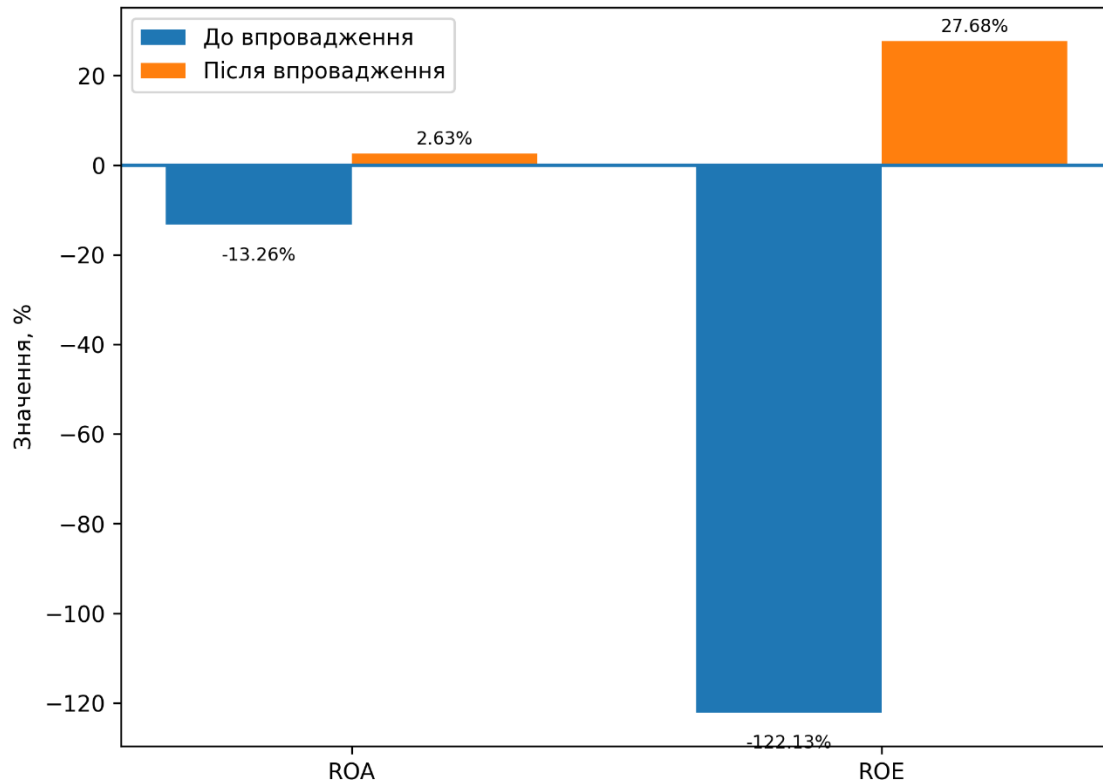

Рис. 2.6. Порівняння показників ROA та ROE Universal Bank до та після впровадження monobank[47]

Аналіз даних рисунка 2.6 свідчить про суттєве покращення показників ефективності діяльності Universal Bank після впровадження цифрового проєкту monobank. До запуску необанку середній показник рентабельності активів (ROA) становив $-13,26\%$, що характеризувало низьку ефективність використання активів та збитковість діяльності банку. Після впровадження цифрової моделі значення ROA стало позитивним і досягло $2,63\%$, що свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів банку.

Аналогічна тенденція спостерігається і щодо показника рентабельності власного капіталу (ROE). До впровадження monobank середнє значення показника становило $-122,13\%$, що вказувало на значні фінансові труднощі та

низьку результативність діяльності. Після запуску цифрового проєкту показник зріс до 27,68%, що свідчить про суттєве покращення прибутковості банку та ефективності управління власним капіталом.

Отже, результати аналізу підтверджують позитивний вплив цифровізації та розвитку необанкінгу на фінансові результати діяльності Universal Bank. Впровадження сучасних цифрових фінансових технологій сприяло підвищенню прибутковості, зміцненню фінансової стійкості та покращенню конкурентних позицій банку на ринку.

Після запуску monobank також спостерігалось зниження співвідношення кредитів до депозитів зі 111,27% до 57,22%, що свідчить про покращення структури ресурсної бази банку та більш збалансовану політику управління активами.

Таким чином, результати дослідження підтверджують позитивний вплив цифровізації та впровадження необанкінгу на фінансові показники Universal Bank. Використання цифрових фінансових технологій сприяло зростанню ефективності діяльності банку, розширенню клієнтської бази та зміцненню його конкурентних позицій на ринку.

Висновки до розділу 2

У другому розділі було проведено дослідження використання цифровізації у фінансових технологіях та здійснено аналіз сучасного стану розвитку фінтех-ринку України, використання цифрових інструментів у банківському секторі та оцінено ефективність цифрових фінансових технологій на прикладі діяльності Universal Bank та проєкту monobank.

У результаті аналізу сучасного стану ринку цифровізації фінансових технологій України встановлено, що фінтех-галузь продовжує демонструвати стійкий розвиток навіть в умовах економічної нестабільності та воєнних

ризиків. Визначено, що найбільш розвиненими сегментами ринку залишаються платіжні сервіси, технологічна інфраструктура, цифрова аналітика, штучний інтелект та кібербезпека. Також встановлено, що український ринок фінансових технологій характеризується поступовим переходом від окремих цифрових рішень до комплексних цифрових екосистем.

Проведений аналіз засвідчив, що цифровізація суттєво змінила підходи до функціонування банківських установ. Найбільш поширеними цифровими інструментами у діяльності банків України є мобільний банкінг, інтернет-банкінг, безконтактні платіжні технології, чат-боти, системи дистанційного обслуговування та технології штучного інтелекту. Їх використання сприяє автоматизації процесів, зменшенню операційних витрат, покращенню якості обслуговування клієнтів та підвищенню рівня фінансової доступності.

У процесі дослідження встановлено, що одним із найбільш успішних прикладів цифрової трансформації банківської діяльності в Україні став розвиток необанкінгу. Дослідження діяльності monobank показало, що використання цифрової бізнес-моделі та дистанційного формату обслуговування дозволило створити ефективну систему взаємодії з клієнтами без необхідності утримання широкої мережі фізичних відділень.

Проведений аналіз фінансових показників Universal Bank до та після впровадження monobank дозволив оцінити вплив цифрових фінансових технологій на діяльність банку. Встановлено, що після запуску цифрового проєкту спостерігалось суттєве зростання активів банку: якщо у 2017 році їх обсяг становив 7304 млн грн, то у 2023 році він досяг 127159 млн грн. Аналогічна позитивна динаміка була характерна і для кредитного портфеля банку.

Дослідження структури кредитування показало зміщення акцентів у бік роздрібного сегмента. Частка кредитів фізичним особам зросла з 47,61% у 2014 році до 87,90% у 2023 році, що може бути пов'язано зі значною популярністю цифрового банківського сервісу серед населення.

Важливим результатом дослідження стало встановлення позитивного впливу цифровізації на показники ефективності діяльності банку. Зокрема, після запуску monobank середнє значення рентабельності активів (ROA) зросло з $-13,26\%$ до $2,63\%$, а рентабельності власного капіталу (ROE) — з $-122,13\%$ до $27,68\%$. Це свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів банку та покращення фінансових результатів його діяльності.

Таким чином, результати проведеного дослідження підтверджують, що цифровізація фінансових технологій виступає важливим чинником розвитку сучасного фінансового сектору. Впровадження цифрових інструментів та інноваційних банківських моделей не лише сприяє покращенню якості фінансових послуг, але й забезпечує зростання ефективності діяльності банківських установ, підвищення їх конкурентоспроможності та зміцнення фінансової стійкості в умовах цифрової трансформації економіки.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

3.1. Проблеми та виклики розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України

Активний розвиток цифрових фінансових технологій сприяє трансформації банківського сектору та формуванню нових моделей взаємодії між фінансовими установами і клієнтами. Водночас поряд із позитивними результатами цифровізації виникає ряд проблем та викликів, які можуть стримувати розвиток фінансового сектору та знижувати ефективність впровадження інноваційних технологій.

Особливої актуальності зазначені питання набули в умовах воєнного стану, нестабільності економічного середовища, посилення кіберзагроз та швидкої зміни технологічних тенденцій. Для України додатковими факторами ризику залишаються обмеженість інвестиційних ресурсів, нерівномірність цифрового розвитку регіонів та потреба адаптації національного законодавства до міжнародних стандартів[48]

Основні проблеми розвитку цифрових фінансових технологій доцільно систематизувати за окремими групами (табл. 3.1).

Аналіз даних таблиці 3.1 свідчить, що проблеми розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України мають комплексний характер і охоплюють не лише технологічну складову, але й фінансові, організаційні, нормативно-правові та соціальні аспекти. При цьому більшість із зазначених проблем не існують окремо, а формують взаємопов'язану

систему факторів, які можуть як безпосередньо, так і опосередковано впливати на темпи цифрової трансформації банківського сектору.

Таблиця 3.1

Класифікація проблем розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України[49]

Група проблем	Характеристика
Технологічні	недостатній розвиток цифрової інфраструктури, технічні ризики, проблеми інтеграції систем
Фінансові	недостатність інвестицій, висока вартість цифрових рішень
Кібербезпека	кібератаки, шахрайство, витік даних
Нормативно-правові	недосконалість регулювання, адаптація законодавства
Організаційні	нестача кваліфікованих кадрів, опір змінам
Соціальні	цифрова нерівність, низька фінансова грамотність

Однією з ключових груп є технологічні проблеми, які пов'язані з необхідністю постійного оновлення цифрової інфраструктури, адаптації програмного забезпечення та інтеграції нових технологічних рішень у вже існуючі банківські системи. Банківські установи часто використовують складні інформаційні системи, модернізація яких потребує значних фінансових та часових ресурсів. Крім того, швидкий розвиток фінансових технологій спричиняє необхідність постійного оновлення цифрових платформ та підтримки їх сумісності.

Не менш важливими є фінансові проблеми, що проявляються у високій вартості впровадження інноваційних рішень. Процеси цифровізації потребують значних інвестицій у придбання програмного забезпечення, хмарні технології, системи кіберзахисту, модернізацію серверної інфраструктури та навчання персоналу. В умовах економічної нестабільності

та воєнних ризиків питання фінансування цифрових проєктів стає особливо актуальним.

Особливу увагу необхідно приділити проблемам кібербезпеки, які в умовах активного розвитку цифрових фінансових сервісів набувають критичного значення. Збільшення кількості онлайн-транзакцій, використання мобільних застосунків та дистанційних каналів обслуговування призводить до підвищення ризику кібератак, витоку персональних даних та фінансового шахрайства. Саме тому сучасні банки змушені здійснювати значні витрати на побудову систем інформаційної безпеки та впровадження механізмів захисту клієнтських даних.

Окремим фактором стримування розвитку цифрових технологій залишаються нормативно-правові проблеми. Швидкість розвитку фінансових інновацій часто перевищує темпи оновлення законодавства, що створює певні прогалини у регулюванні діяльності цифрових фінансових сервісів. Водночас інтеграція України у міжнародний фінансовий простір потребує адаптації національного законодавства до європейських стандартів та впровадження сучасних регуляторних механізмів.

Суттєвий вплив на розвиток цифровізації також мають організаційні проблеми, серед яких важливе місце займає дефіцит кваліфікованих кадрів. Впровадження цифрових технологій потребує спеціалістів у сфері ІТ, кібербезпеки, аналізу великих даних та управління цифровими проєктами. Разом із цим у багатьох банківських установах може виникати певний опір змінам, що сповільнює процеси трансформації.

Крім того, важливими залишаються соціальні проблеми, пов'язані з нерівномірністю цифрового розвитку населення та низьким рівнем фінансової грамотності окремих груп користувачів. Не всі клієнти однаково готові до використання сучасних цифрових сервісів, що може створювати бар'єри у поширенні фінансових технологій.

Отже, результати аналізу таблиці 3.1 підтверджують, що успішний розвиток цифрових фінансових технологій потребує комплексного вирішення

існуючих проблем. Подолання зазначених викликів можливе лише за умов ефективної взаємодії держави, фінансових установ, технологічних компаній та освітнього середовища, що сприятиме формуванню стійкої цифрової фінансової екосистеми в Україні.

Проведена систематизація свідчить, що проблеми розвитку цифрових фінансових технологій мають комплексний характер та взаємопов'язані між собою. Найбільший вплив на діяльність банківських установ здійснюють кіберризики, нормативні обмеження та фінансові фактори.

Для візуалізації взаємозв'язків між ключовими викликами цифрової трансформації банківського сектору наведено рисунок 3.1.

Система взаємозв'язків проблем цифровізації банківського сектору

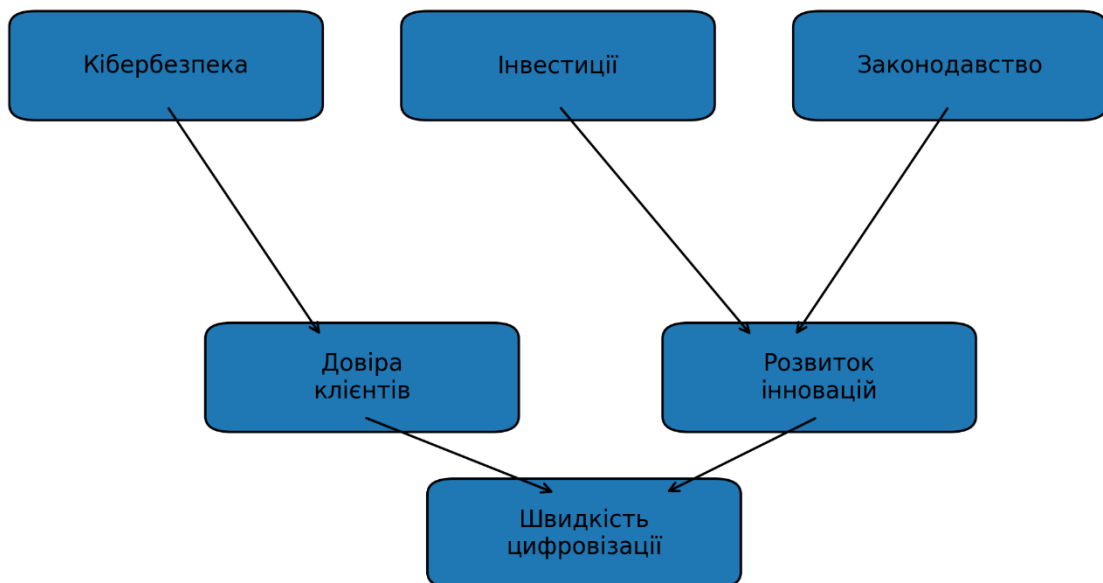

Рис. 3.1. Система взаємозв'язків проблем цифровізації банківського сектору[50]

Дані рисунка 3.1 демонструють, що проблеми цифровізації банківського сектору мають системний та взаємозалежний характер. Зокрема, питання кібербезпеки безпосередньо впливає на рівень довіри клієнтів до цифрових фінансових сервісів, оскільки ризики витоку даних або фінансового

шахрайства можуть знижувати готовність користувачів до використання цифрових продуктів. Водночас достатній рівень інвестицій та ефективне нормативно-правове регулювання створюють передумови для розвитку інновацій та прискорення процесів цифрової трансформації.

Крім того, швидкість цифровізації банківського сектору залежить не лише від технологічних можливостей, але й від рівня розвитку цифрової інфраструктури, кадрового потенціалу та здатності фінансових установ адаптуватися до сучасних викликів. Таким чином, ефективне вирішення окремих проблем цифровізації потребує комплексного підходу та врахування їх взаємного впливу.

Однією з найбільших загроз розвитку фінансових технологій залишається кібербезпека. Зі збільшенням кількості цифрових транзакцій та використанням дистанційних каналів обслуговування суттєво зростає ризик несанкціонованого доступу до фінансових даних та шахрайських операцій.

Окремою проблемою залишається питання фінансування цифрової трансформації. Впровадження інноваційних технологій потребує значних інвестицій у програмне забезпечення, цифрову інфраструктуру, захист інформації та навчання персоналу.

Для оцінки сили впливу окремих факторів на розвиток фінансових технологій проведено їх узагальнення (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Оцінка впливу проблем на розвиток цифрових фінансових технологій

Проблема	Рівень впливу
Кіберзагрози	високий
Недостатність фінансування	високий
Нестача кадрів	середній
Законодавчі обмеження	високий
Низька цифрова грамотність	середній
Технічні ризики	середній

Аналіз даних таблиці 3.2 свідчить, що найбільш критичними викликами для розвитку фінансових технологій залишаються кіберризики, фінансові обмеження та нормативні фактори.

Для наочного представлення пріоритетності проблем розвитку цифрових фінансових технологій побудовано рисунок 3.2.

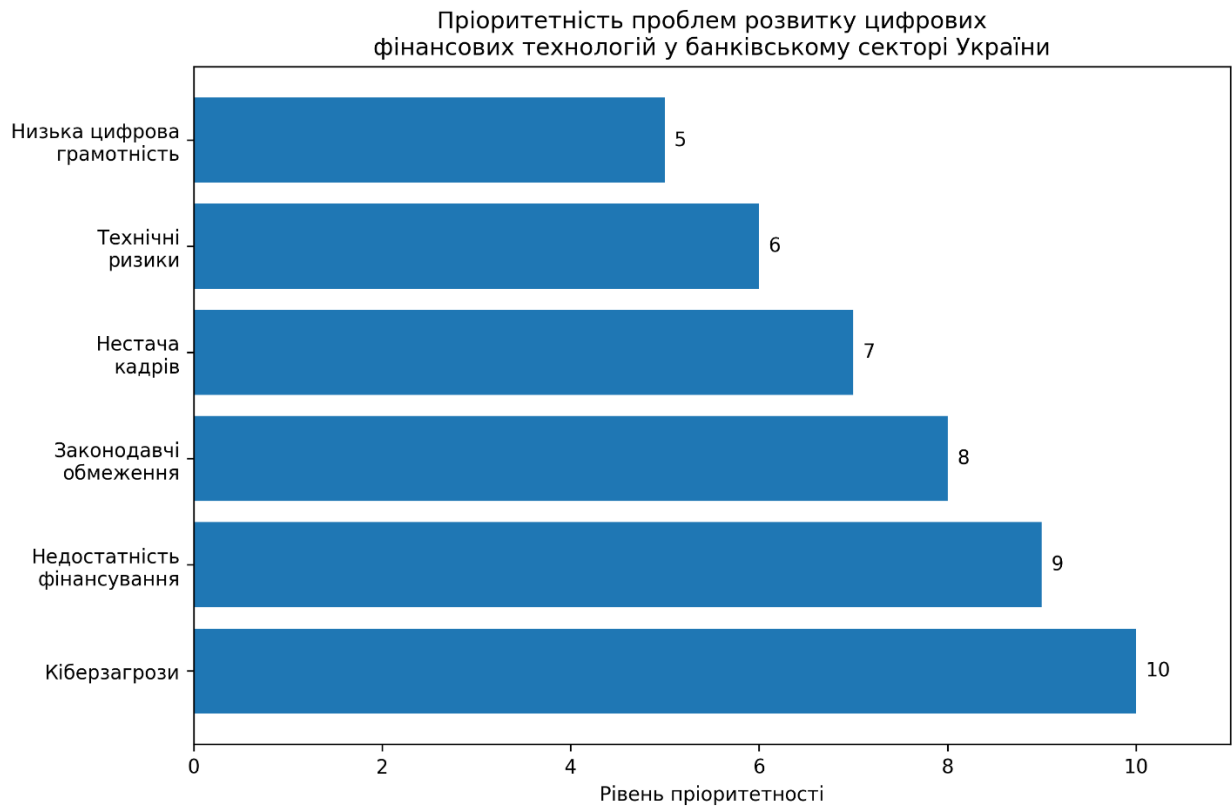

Рис. 3.2. Пріоритетність проблем розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України[51]

Аналіз даних рисунка 3.2 свідчить, що найбільш вагомими проблемами розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України є кіберзагрози та недостатність фінансування, які отримали найвищі оцінки пріоритетності. Це пояснюється зростанням кількості цифрових операцій, підвищенням ризиків кібератак та необхідністю значних інвестицій у цифрову інфраструктуру, програмне забезпечення та системи захисту даних.

Високий рівень впливу також мають законодавчі обмеження, оскільки швидкість розвитку фінансових технологій часто перевищує темпи оновлення нормативно-правової бази. Це створює додаткові труднощі для впровадження

інноваційних рішень та адаптації фінансового сектору до сучасних міжнародних стандартів.

Водночас нестача кваліфікованих кадрів, технічні ризики та низький рівень цифрової грамотності населення мають середній рівень впливу, однак також можуть стримувати розвиток цифрової трансформації банківського сектору. Отже, вирішення зазначених проблем потребує комплексного підходу та координації зусиль держави, банківських установ та технологічних компаній[52].

Таким чином, проведений аналіз показав, що цифровізація банківського сектору України супроводжується рядом системних викликів. Їх вирішення потребує комплексного підходу, що включає вдосконалення нормативно-правової бази, підвищення рівня кібербезпеки, розвиток цифрової інфраструктури та активізацію інвестиційної підтримки інноваційних проєктів.

3.2. Напрями вдосконалення цифровізації фінансових технологій та перспективи розвитку банківських інновацій

Сучасний етап розвитку фінансового сектору характеризується активним поширенням цифрових технологій та формуванням нових підходів до надання фінансових послуг. Разом із позитивними результатами цифрової трансформації банківської системи існують проблеми та виклики, що потребують удосконалення механізмів функціонування фінансових технологій. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває пошук перспективних напрямів розвитку цифровізації та визначення інструментів, здатних забезпечити подальшу модернізацію банківського сектору[53].

Проведений у попередньому підрозділі аналіз дозволив встановити, що основними проблемами розвитку цифрових фінансових технологій

залишаються кіберризики, недостатність інвестицій, нормативно-правові обмеження, дефіцит кваліфікованих кадрів та нерівномірність цифрового розвитку. Відповідно, подальший розвиток цифрових технологій у банківській сфері має базуватися на комплексному підході до вирішення виявлених проблем.

Одним із першочергових напрямів удосконалення цифровізації є посилення систем кібербезпеки та захисту фінансової інформації. Зростання кількості цифрових операцій, використання мобільного банкінгу та дистанційних каналів обслуговування супроводжується збільшенням ризиків кіберзлочинності. Саме тому банківським установам необхідно активно впроваджувати сучасні технології захисту інформації, системи багатофакторної автентифікації, біометричні методи ідентифікації та інструменти прогнозування шахрайських операцій[54].

Важливим напрямом подальшого розвитку є розширення використання технологій штучного інтелекту. Використання алгоритмів машинного навчання та автоматизованого аналізу великих масивів даних дозволяє банкам більш точно оцінювати кредитні ризики, прогнозувати фінансову поведінку клієнтів, персоналізувати фінансові продукти та оптимізувати внутрішні бізнес-процеси.

Перспективним напрямом розвитку банківських інновацій також є використання технології відкритого банкінгу (Open Banking), яка передбачає інтеграцію фінансових сервісів через спеціалізовані програмні інтерфейси (API). Впровадження відкритого банкінгу дозволяє розширити можливості взаємодії між банківськими установами та фінтех-компаніями, підвищити рівень конкуренції та забезпечити створення нових цифрових продуктів[55].

Значний потенціал розвитку має використання хмарних технологій та технологій великих даних (Big Data). Використання хмарних платформ сприяє зниженню витрат на технічне забезпечення та забезпечує масштабованість цифрових сервісів. Водночас Big Data дозволяє здійснювати комплексний

аналіз поведінки клієнтів, формувати персоналізовані фінансові пропозиції та підвищувати ефективність прийняття управлінських рішень.

Серед перспективних напрямів розвитку фінансових технологій важливе місце також займає подальше поширення необанкінгу. Досвід функціонування monobank в Україні показав високу ефективність цифрових бізнес-моделей, заснованих на дистанційному обслуговуванні клієнтів та мінімізації фізичної інфраструктури. Подальший розвиток цифрових банків може стати одним із ключових факторів підвищення доступності фінансових послуг та розвитку конкуренції на ринку.

Для систематизації основних напрямів удосконалення цифровізації фінансових технологій доцільно узагальнити їх у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Основні напрями вдосконалення цифровізації фінансових технологій[56]

Напрямок	Очікуваний результат
Посилення кібербезпеки	підвищення захисту фінансових даних
Впровадження ІІІ	автоматизація процесів та покращення якості сервісів
Розвиток Open Banking	розширення цифрової екосистеми
Використання Big Data	персоналізація фінансових продуктів
Хмарні технології	зниження витрат та масштабованість
Розвиток необанків	підвищення доступності фінансових послуг

Аналіз даних таблиці 3.3 свідчить, що подальший розвиток цифровізації фінансових технологій у банківському секторі України має здійснюватися за декількома взаємопов'язаними напрямами. Насамперед важливого значення набуває посилення кібербезпеки, оскільки активне зростання цифрових фінансових операцій супроводжується збільшенням кіберризиків та потребує впровадження сучасних механізмів захисту інформації. Значний потенціал для підвищення ефективності діяльності банків мають технології штучного інтелекту, які дозволяють автоматизувати бізнес-процеси, покращувати якість

обслуговування клієнтів та здійснювати прогнозування фінансової поведінки користувачів. Одночасно розвиток технології відкритого банкінгу створює умови для розширення цифрової фінансової екосистеми та інтеграції банківських установ із фінтех-компаніями.

Таблиця 3.4

Ключові заходи, реалізація яких є необхідною для вдосконалення розвитку цифровізації фінансових технологій в Україні

№	Назва заходу
1	Забезпечення релокації фінтех компаній задля безпеки і цілісності команди в умовах військових дій.
2	Створення стимулів для збереження та повернення талановитих фінтех спеціалістів до України.
3	Підтримка розвитку фінтех стартапів та компаній шляхом надання фінансової підтримки, створення інкубаторів та акселераторів, а також сприяння доступу до інвестиційних ресурсів
4	Розробка та впровадження комплексної програми з боротьби з сірою економікою, спрямованої на підвищення фінансової прозорості та контролю над фінансовими операціями.
5	Підвищення доступності та безпеки безготівкових розрахунків.
6	Впровадження в Україні власної цифрової валюти центрального банку і регулювання ринку криптоактивів.
7	Впровадження навчальних програм з фінансової та цифрової грамотності для населення, спрямованих на підвищення рівня фінансової обізнаності та ефективного використання цифрових фінансових інструментів.
8	Впровадження сміливих фінтех рішень у банківському секторі

Важливими напрямками також залишаються впровадження технологій Big Data та хмарних сервісів, використання яких дозволяє банкам більш ефективно

аналізувати клієнтські дані, персоналізувати фінансові продукти та оптимізувати витрати на технічну інфраструктуру.

Окрему роль у трансформації фінансового сектору відіграє розвиток необанків, які демонструють високу ефективність цифрових бізнес-моделей та забезпечують швидке надання фінансових послуг без використання традиційної мережі банківських відділень.

Отже, результати аналізу таблиці 3.3 підтверджують, що перспективи розвитку банківських інновацій пов'язані із комплексним впровадженням сучасних цифрових технологій, які сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності банківських установ та забезпеченню їх стійкого розвитку в умовах цифрової економіки.

Для наочного представлення перспектив розвитку банківських інновацій наведемо рисунок 3.3.

Перспективні напрями розвитку банківських інновацій

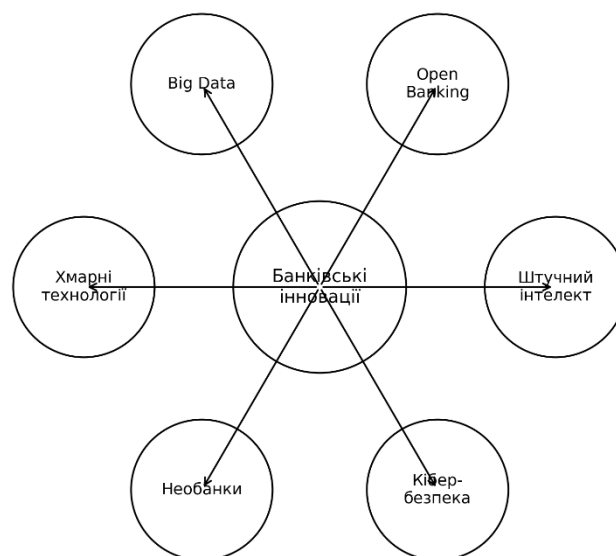

Рис. 3.3. Перспективні напрями розвитку банківських інновацій

Як свідчать дані рисунка 3.3, ключові напрями розвитку банківських інновацій формують єдину взаємопов'язану цифрову екосистему. Її центральними елементами виступають технології штучного інтелекту, відкритий банкінг, Big Data, хмарні сервіси, необанки та кібербезпека. Їх

комплексне використання дозволяє забезпечити ефективність функціонування фінансового сектору та створює передумови для подальшого розвитку цифрових фінансових технологій.

Разом із цим необхідно враховувати, що цифрова трансформація банківського сектору потребує не лише впровадження нових технологій, а й адаптації організаційних процесів, розвитку цифрових компетентностей персоналу та вдосконалення нормативно-правового забезпечення.

Таким чином, перспективи розвитку цифрових фінансових технологій пов'язані з формуванням комплексних цифрових екосистем, активним використанням штучного інтелекту, розвитком відкритого банкінгу та впровадженням сучасних технологічних рішень. Реалізація зазначених напрямів сприятиме підвищенню ефективності банківської діяльності, зміцненню конкурентних позицій фінансових установ та забезпеченню стійкого розвитку фінансового сектору України в умовах цифрової економіки.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі було досліджено основні проблеми та виклики розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України, а також визначено перспективні напрями вдосконалення цифровізації фінансових технологій і розвитку банківських інновацій.

У процесі дослідження встановлено, що цифрова трансформація фінансового сектору, незважаючи на значні переваги, супроводжується низкою системних проблем, які можуть стримувати подальший розвиток фінансових технологій. Проведений аналіз дозволив систематизувати основні групи проблем, серед яких виділено технологічні, фінансові, нормативно-правові, організаційні, соціальні фактори та проблеми кібербезпеки. Доведено, що зазначені проблеми мають взаємопов'язаний характер і здійснюють

комплексний вплив на ефективність цифрової трансформації банківського сектору.

Особливу увагу приділено питанням кібербезпеки, які в умовах активного розвитку цифрових фінансових сервісів набувають критичного значення. Встановлено, що збільшення кількості цифрових транзакцій, використання мобільного банкінгу та дистанційних каналів обслуговування супроводжується підвищенням ризиків фінансового шахрайства, витоку персональних даних та кібератак. У результаті дослідження визначено, що саме кіберзагрози є одним із найбільш вагомих факторів ризику для сучасного банківського сектору.

Проведений аналіз також показав, що суттєвими бар'єрами розвитку цифрових фінансових технологій залишаються недостатність інвестиційних ресурсів та недосконалість нормативно-правового забезпечення. В умовах швидкого розвитку фінансових інновацій існує потреба постійного оновлення законодавства, адаптації регуляторних механізмів та формування сприятливого середовища для розвитку фінтех-екосистеми.

У межах дослідження було встановлено, що подальший розвиток цифровізації банківського сектору має здійснюватися на основі комплексного підходу, який передбачає одночасне вдосконалення технологічної інфраструктури, систем інформаційної безпеки, кадрового забезпечення та нормативної бази.

У результаті аналізу перспектив розвитку банківських інновацій визначено ключові напрями вдосконалення цифрових фінансових технологій. До них віднесено впровадження технологій штучного інтелекту, розвиток відкритого банкінгу (Open Banking), використання Big Data, хмарних технологій, удосконалення систем кібербезпеки та подальший розвиток необанків.

Дослідження показало, що використання штучного інтелекту та технологій аналізу великих даних дозволяє автоматизувати процеси управління фінансовими ресурсами, здійснювати персоналізацію банківських

продуктів, покращувати оцінювання кредитних ризиків та підвищувати якість обслуговування клієнтів. Водночас розвиток відкритого банкінгу створює нові можливості для інтеграції банківських установ із фінтех-компаніями та формування комплексних цифрових екосистем.

Встановлено, що важливим напрямом розвитку банківських інновацій в Україні є необанкінг, який демонструє високу ефективність цифрових бізнес-моделей та забезпечує доступність фінансових послуг для широкого кола користувачів.

Таким чином, результати проведеного дослідження підтверджують, що цифровізація фінансових технологій є стратегічним напрямом розвитку сучасного банківського сектору. Вирішення існуючих проблем та реалізація визначених напрямів удосконалення сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності банківських установ, зміцненню їх фінансової стійкості та формуванню ефективної цифрової фінансової екосистеми України.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі проведено комплексне дослідження теоретичних, методичних та практичних аспектів цифровізації фінансових технологій і визначено особливості їх використання у банківському секторі України. У процесі дослідження було розкрито сутність цифрових фінансових технологій, проаналізовано сучасний стан розвитку фінтех-ринку України, оцінено використання цифрових інструментів у діяльності банківських установ та визначено перспективні напрями розвитку банківських інновацій в умовах цифрової трансформації економіки.

У першому розділі досліджено теоретичні основи цифровізації фінансових технологій та визначено економічну сутність фінтеху як одного з ключових напрямів розвитку сучасної фінансової системи. Встановлено, що цифрові фінансові технології являють собою сукупність інноваційних рішень, цифрових сервісів та технологічних інструментів, які використовуються для автоматизації, оптимізації та модернізації фінансових процесів. Доведено, що розвиток цифрових технологій сприяє трансформації традиційних моделей фінансового обслуговування та створює умови для формування нових бізнес-моделей у фінансовому секторі.

У роботі встановлено, що розвиток цифрових фінансових технологій безпосередньо пов'язаний із поширенням сучасних інформаційних технологій, мобільних платформ, штучного інтелекту, технологій великих даних, хмарних сервісів, відкритого банкінгу та цифрових платіжних систем. Визначено, що цифровізація фінансової сфери сприяє підвищенню доступності фінансових послуг, оптимізації бізнес-процесів та зростанню рівня фінансової інклюзії населення.

У процесі дослідження нормативно-правових аспектів встановлено, що в Україні сформовано базові передумови для розвитку цифрової фінансової екосистеми. Важливу роль у цьому процесі відіграють стратегічні документи

державного рівня, зокрема Стратегія розвитку фінтеху до 2025 року, політика цифрової трансформації та поступове впровадження міжнародних стандартів регулювання фінансового сектору.

У другому розділі проведено аналіз сучасного стану ринку цифровізації фінансових технологій України. Встановлено, що навіть в умовах воєнних ризиків, економічної нестабільності та складних зовнішніх факторів фінтех-ринку України продовжує демонструвати стійку динаміку розвитку. Визначено, що найбільш розвиненими сегментами фінтех-ринку залишаються платіжні сервіси, технологічна інфраструктура, цифрова аналітика, технології штучного інтелекту та кібербезпеки.

Результати проведеного аналізу показали, що український фінтех-сектор поступово переходить від використання окремих цифрових рішень до формування комплексних цифрових екосистем. При цьому зростає роль технологій штучного інтелекту, автоматизованого аналізу даних, хмарних технологій та цифрових платформ.

У процесі оцінки використання цифрових інструментів у діяльності банків України встановлено, що найбільш активно банківські установи впроваджують мобільний банкінг, інтернет-банкінг, чат-боти, технології безконтактних платежів та інструменти штучного інтелекту. Використання зазначених технологій сприяє підвищенню швидкості здійснення фінансових операцій, скороченню операційних витрат та покращенню якості обслуговування клієнтів.

Особливу увагу в роботі приділено дослідженню ефективності цифрових фінансових технологій на прикладі діяльності Universal Bank та проєкту monobank. Проведений аналіз фінансових показників показав позитивний вплив цифрової трансформації на результати діяльності банківської установи. Встановлено, що після запуску monobank відбулося суттєве зростання активів банку, розширення кредитного портфеля та покращення показників ефективності діяльності.

Зокрема, результати дослідження показали, що після впровадження цифрової моделі середній показник рентабельності активів (ROA) змінився з $-13,26\%$ до $2,63\%$, а рентабельності власного капіталу (ROE) — з $-122,13\%$ до $27,68\%$. Крім того, встановлено зміну структури кредитного портфеля банку у бік збільшення частки фізичних осіб, що свідчить про активне розширення роздрібного сегмента цифрового банкінгу.

У третьому розділі визначено основні проблеми та виклики розвитку цифрових фінансових технологій у банківському секторі України. Встановлено, що найбільш вагомими проблемами залишаються кіберзагрози, недостатність інвестицій, законодавчі обмеження, технічні ризики та дефіцит кваліфікованих кадрів.

У результаті проведеного дослідження визначено перспективні напрями вдосконалення цифровізації фінансових технологій, серед яких виділено розвиток систем кібербезпеки, використання штучного інтелекту, технологій Big Data, Open Banking, хмарних сервісів та необанкінгу.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що цифровізація фінансових технологій виступає одним із ключових факторів розвитку сучасного банківського сектору. Впровадження цифрових інструментів та інноваційних фінансових моделей забезпечує підвищення ефективності діяльності банківських установ, покращення якості фінансових послуг та зміцнення конкурентних позицій на ринку.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих підходів та визначених напрямів удосконалення у діяльності банківських установ для підвищення ефективності цифрової трансформації, розвитку інноваційних фінансових сервісів та формування стійкої цифрової фінансової екосистеми України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>
2. Пересада, А. А., Лисенко, Ю. І., Сумець, О. І. . Фінансові технології в банківському секторі: тенденції та перспективи. *Фінанси України*, 2022. №5, с. 25–34.
3. Філіппон Т. Фінтех як можливість. 2016. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.nber.org/system/files/working_papers/w22476/w22476.pdf
4. Офіційні сайти банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://privatbank.ua>
<https://monobank.ua>
<https://oschadbank.ua>
<https://pumb.ua>
<https://raiffeisen.ua>
5. Синець О. В. Фінансові технології у банківській сфері: виклики та перспективи розвитку. *Вісник КНТЕУ*, 2021. №3, с. 87–95.
6. Сумець О.М. Фінансові технології у банківській сфері: виклики та перспективи розвитку. *Фінанси, облік і аудит*, 2022. № 5, с. 45–53.
7. Арнер Д. В., Баклі Р. П., Цецше Д. А. Фінтех для фінансової інклюзії: рамкова концепція цифрової фінансової трансформації. 2018. [Електронний ресурс].

Режим
доступу:

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3245287
8. Psm7.com. Лідери фінтеху в Україні, 2024 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://psm7.com/uk/business/hto-stoyit-za-rozvytkom-fintehu-v-ukrayini-znajomstvo-z-lideramy-galuzi.html>
9. Дослідження фінансового ринку GfK Ukraine [Електронний ресурс].
 Режим доступу: <https://nielseniq.com/global/en/>

10. Кльоба Л. Г. Цифровізація – інноваційний напрям розвитку банків. *Ефективна економіка*. 2018. No 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6741> (дата звернення: 11.02.2026).
11. Кузьменко О. Ю., Малюк О. В., Чернишова О. О. Кібербезпека бізнесу під час війни. *Економіка та суспільство*. 2022. No 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1790/1725> (дата звернення: 01.02.2026).
12. Кушнерьов О. С. Тенденції шахрайських операцій на банківському ринку та можливості протидії. *Інноваційна економіка*. 2019. No 3–4. С. 180–188.
13. X-Force Threat Intelligence Index - 2021. IBM Security. URL: <https://www.ibm.com/downloads/cas/M1X3B7QG> (дата звернення: 01.02.2026).
14. Як ШІ та Open Banking вплинули на розвиток фінтеху в Україні. Офіційний вебсайт Міжнародної платіжної асоціації. URL: <https://gpa.org.ua/ua/novyny/yak-shi-ta-open-banking-vplynuly-na-rozvytok-fintehu-v-ukrayini-analytika/> (дата звернення: 01.02.2026).
15. Відкритий банкінг і як він вплине на розвиток фінтеху в Україні. PaySpaceMagazine. URL: <https://psm7.com/uk/fintech/chto-takoe-otkrytyj-banking-i-kak-on-povliyaet-na-razvitie-fintexa-v-ukraine.html> (дата звернення: 19.02.2026).
16. Open Banking: How Platforms and the API Economy Change Competition in Financial Services. Global Fintech: Financial Innovation in the Connected World. 2022. URL: <https://direct.mit.edu/books/oa-edited-volume/5280/Global-Fintech-Financial-Innovation-in-the> (дата звернення: 01.02.2026).
17. Platon Payment service provider. URL: <https://platon.ua/news/kolichestvo-tranzakcij-open-banking-vo-vre-mya-covid-19-uvelichilos-na-832.html> (дата звернення: 17.02.2026).

18. Концепція відкритого банкінгу в Україні. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zatverdjeno-kontseptsuyu-vidkritogo-bankingu-v-ukrayini> (дата звернення: 01.02.2026).
19. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення: 16.02.2026).
20. Що зміниться після введення в дію нового закону «Про платіжні послуги». Офіційний сайт Асоціації фінансових компаній «Фінансовий омбудсман». URL: <https://finom.org.ua/shcho-zminytsya-pislya-vvedennya-v-diyu-novoho-zakonu-pro-platizhni-posluhy> (дата звернення: 01.02.2026).
21. Українська асоціація фінтех та інноваційних компаній. URL: <https://fintechua.org/> (дата звернення: 21.02.2026).
22. Балицька М. В., Бровенко К. С. Фінансові технології як драйвер розвитку фінансових ринків. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 9. С. 59—65.
23. Дзюблюк О., Луців Б., Чайковський Я. Сучасний розвиток ринку платіжних карток у цифровій економіці. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 6 (47). С. 51—64.
24. Кльоба Л. Г. Добош Н. М., Сорока О. П. Впровадження фінансових технологій — стратегічний напрям розвитку банків. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8479> (дата звернення: 11.05.2026).
25. Коваленко Ю. Особливості нормативно-правового регулювання fintech на диджиталізованих ринках банківських і страхових послуг в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 1 (33). URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/282030/276248> (дата звернення: 11.05.2026).
26. Офіційний веб-сайт "Monobank". URL: <https://www.monobank.ua/?lang=uk> (дата звернення: 10.05.2026).
27. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення: 10.05.2026).

28. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text> (дата звернення: 10.05.2026).

29. Солоджук Т., Щур Р., Дрислюк В. Ринок фінансових технологій (фінтеху) в Україні: стан та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3103> (дата звернення: 10.05.2026).

30. Тарасюк М. В., Кощєєв О. О. Інновації в глобальній цифровій сфері: оцінка трансформацій. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2017. Вип. 131. С. 94—110.

31. Ярова М. Український фінтех 2023: 246 компаній, 7 з них засновані у 2022-му. AIN. URL: <https://ain.ua/2023/06/21/ukrayinskyu-finteh-2023/> (дата звернення: 10.05.2026).

32. Федулова Л., Лебєдєва Н. Фінансові інновації в модернізації фінансової системи. *Світ фінансів*. 2011. № 4. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/download/562/570> (дата звернення: 10.05.2026).

33. Info Sapiens. Фінансова грамотність, фінансова інклюзія та фінансовий добробут в Україні у 2021 році. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Research_Financial_Literacy_Inclusion_Welfare_2021.pdf?v=4 (дата звернення: 10.05.2026).

34. Федосюк Ю. Фінтех у 2024 році: чого чекати. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.-ua/columns/2024/01/4/708359/> (дата звернення: 10.05.2026).

35. Хаустова М. Г. Поняття цифровізації: національні та міжнародні підходи. *Право та інновації*. 2022. № 2 (38). С. 7—18.

36. Шевченко В. Фінансові інновації та сучасні інструменти міжнародних фондових ринків. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка*. 2012. № 21. С. 5—9.

37. Економічна правда. Що таке фінтех і як він впливає на ваше життя вже сьогодні? Epravda.com.ua. 2018. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/fintech/5bbc7795a3b52/> (дата звернення: 10.05.2026).

38. Акименко Н.В., Мамонтенко Н.С. (2021). Банківська система в умовах цифрової економіки. *Бізнес Інформ*, № 5. С. 333-338.

39. Волосович С. (2018). Державне регулювання ринку криптовалют: зарубіжний досвід. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. Серія. Економічні науки*, № 1. С. 97-110.

40. Дульська І.В. (2015). Пріоритети діджиталізації національної економіки. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*, № 6. С. 4–40.

41. Корнівська В. (2017). Цифровий банкінг: ризики фінансової дигіталізації. *Проблеми економіки*, № 3. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2017-3_0-pages-254_261.pdf.

42. Кріс Скіннер: майбутнє банківської системи України за новітніми технологіями. (2014). Національний банк України. URL: <https://griml.com/uSJ9f>

43. Кравець В.Т. (2009). Інтернет-платежі в системі безготівкових рахунків. *Вісник Національного банку України*, № 11. С. 21–23.

44. Офіційний сайт національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>.

45. Офіційний сайт Mastercard. URL: <https://www.mastercard.com/news/eemea/uk-ua/№>

46. Терюханова М. (2024). Цифрова валюта в Україні: що це таке та коли запрацює. Факти. URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/ekonomika/20241011-czyfrova-valyuta-v-ukrayini-shho-cze-take-ta-koly-zapraczyuye/>.

47. Bank X: (2019). The New New Banks. – Citi GPS: Global Perspectives & Solutions, Citi Group.

URL:<https://ir.citi.com/t1znCKetX63Gtp6jcFm0Yp7PXs8hzK0p4CsDzzjGp6CFNAOffP02w7FKCmiDRhDV5TZPMDhbqQA%3d>.

48. Ginovsky J. What really is «digital banking»? Banking Exchange. URL:<https://www.bankingexchange.com/sections/making-sense-of-it-ll/item/5187-what-really-is-digital-banking>

49. Surane J. (2021). Developers Are the New Bankers: Wells Fargo Analysts Predict Wave of Job Cuts. Bloomberg. URL:<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-09-28/-developers-are-the-new-bankers-mayopredicts-wave-of-job-cuts>.

50. State of digital banking transformation. Digital Banking Report. URL:<https://www.digitalbankingreport.com/trends/state-of-digital-bankingtransformation/?article>.

51. Копилова О.В., Пічугіна Ю.В., Гончар К.О., Діджиталізація банківського сектору України – виклики та *перспективи*. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-47> (дата звернення: 01.04.2026).

52. Бондаренко Л. Подарин А. Особливості діджитал-трансформації банківського сектору України. *Економіка та суспільство*. 2022 № 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-28> (дата звернення: 01.04.2026).

53. Стащук О.В., Мартинюк Р. Специфіка застосування когнітивних технологій та штучного інтелекту в сучасній банківській діяльності. *Економічний форум*. 2021. № 1(3). С. 134–138.

54. Кльоба Л.Г. Цифровізація – інноваційний напрям розвитку банків. *Ефективна економіка*. 2018. № 12.

55. AI In Banking Market Size And Forecast. URL: <https://www.verifiedmarketresearch.com/product/ai-in-bankingmarket/> (дата звернення: 03.04.2026).

56. Левченко В.П., Чернишов М.О. Управління фінансовою безпекою банків в умовах цифровізації. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/24070/1/IMPER_2023_P182-184.pdf (дата звернення: 03.04.2026).

ДОДАТКИ

Додаток А

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УНІВЕРСАЛ БАНК»
Фінансові зобов'язання на 31 грудня 2024 року та на рік, що закінчився на цю дату

Звіт про фінансовий стан
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» на 31 грудня 2024 року

Найменування статті	Проміжок	на 31 грудня 2024 року	на 31 грудня 2023 року
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	44 032 949	31 092 682
Кредити та заборгованість банків	7	6 029 883	5 989 702
Кредити та заборгованість клієнтів	8	40 870 440	28 244 097
Інвестиції в цінні папери	9	45 135 051	39 846 436
Інвестиційна нерухомість	10	72 832	65 384
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток		326	326
Основні засоби та нематеріальні активи	11	799 385	672 948
Інші активи	12, 13	9 710 690	13 882 791
Необоротні активи, утримувані для продажу, та активи групи вибуття	14	27 044	28 347
Усього активів		146 678 600	119 822 713
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кредити банків	15	148 857	1 029 853
Кредити клієнтів	16	120 822 452	94 281 136
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток		2 635 148	2 238 130
Відстрочені податкові зобов'язання	28	118 850	61 294
Резерви за зобов'язаннями	17	264 412	101
Інші зобов'язання	18, 19	7 337 823	10 640 759
Усього зобов'язань		131 327 542	108 251 273
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	20	4 202 672	4 202 672
Емісійні різниці	20	1 912 465	1 912 468
Резерви та інші фонди банку	22	4 611 711	2 814 473
Резерви перебігання	22	937 643	894 592
Нерозподілений прибуток		3 686 567	1 797 238
Усього власного капіталу		15 351 058	11 571 440
Усього зобов'язань та власного капіталу		146 678 600	119 822 713

Затверджено до випуску та підписано
«09» травня 2025 року

Голова Правління
Головний бухгалтер

Староміський І.О.
Міщенко Т.В.

Додаток Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УНІВЕРСАЛ БАНК»
Фінансова звітність за 31 грудня 2024 року та за рік, що закінчився на цю дату

Звіт про прибуток та збитки та інший сукупний дохід
АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» за 2024 рік

Найменування статті	Примітки	(тис. грн.)	
		за 2024 рік	за 2023 рік
Процентні доходи, які розраховуються за ефективною процентною ставкою	23	18 746 937	13 838 135
Інші процентні доходи	23	649	712
Процентні витрати	23	(2 747 687)	(1 835 846)
Чистий процентний дохід	23	16 000 499	12 003 001
Комісійні доходи	24	8 659 429	6 936 914
Комісійні витрати	24	(8 704 219)	(7 169 216)
Чистий прибуток (збиток) від операцій із фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	27	3 321	(54 663)
Чистий прибуток від операцій із борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		18 035	55 247
Чистий прибуток від операцій із включенням валютної		2 315 511	4 187 776
Чистий (збиток)/прибуток від переоцінки валютної валюти		(22 348)	(3 600)
Чистий (збиток)/прибуток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	(344)	(358)
Чистий збиток від зменшення корисності та фінансових інструментів	31	(509 717)	(2 161 794)
Чистий прибуток від припинення виплати фінансових активів, які обліковуються за амортизованою вартістю		39 962	29 387
Інші операційні доходи	25	307 588	189 025
Витрати на втрати провадження	26	(1 676 650)	(1 310 256)
Витрати зносу та амортизації	26	(223 276)	(104 203)
Інші адміністративні та операційні витрати	26	(8 564 533)	(7 876 609)
Прибуток до оподаткування		7 663 349	4 720 649
Витрати на податок на прибуток	28	(3 976 762)	(2 923 411)
Прибуток за рік		3 686 587	1 797 238
ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД:			
СТАТТІ, ЩО НЕ БУДУТЬ РЕКЛАСИФІКОВАНІ В ПРИБУТОК ЧИ ЗБИТОК			
Зміни результатів переоцінки основних засобів	22	2 535	454
Податок на прибуток, що відноситься до змів у резерві переоцінки основних засобів	22	(634)	(2 903)
Інший сукупний дохід, що не буде рекласифікований у прибуток чи збиток після оподаткування		1 901	(2 449)
СТАТТІ, ЩО БУДУТЬ РЕКЛАСИФІКОВАНІ В ПРИБУТОК ЧИ ЗБИТОК			
Зміни результатів переоцінки боргових фінансових інструментів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22	145 245	578 250
Податок на прибуток, що відноситься до змів у резерві переоцінки боргових фінансових інструментів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22	(54 095)	(5 399)
Інший сукупний дохід, що буде рекласифікований у прибуток чи збиток після оподаткування		91 150	572 851
Інший сукупний дохід після оподаткування		93 051	570 402
Усього сукупного доходу за рік		3 779 638	2 367 640
Базовий та розбавлений прибуток на одну просту акцію, грн.	29	8,77	4,28

Затверджено до випуску та підписано
«09» травня 2025 року

Голова Правління

Головний бухгалтер

Старомінська І.О.

Мілованко Т.В.